

ingediend op **32** (2022-2023) – Nr. 1
12 mei 2023 (2022-2023)

Rapport

van de Vlaamse Regering

over het kas-, schuld- en waarborgbeheer
van de Vlaamse Gemeenschap in 2022

HET RAPPORT KAS-, SCHULD- EN WAARBORGBEHEER 2022

Inhoud

KERNCIJFERS	6
INLEIDENDE SAMENVATTING	7
A. HET KASBEHEER IN 2022	9
1. Het Netto te Financieren Saldo (NFS).....	9
2. De cashpools.....	11
3. Het centraal kasbeheer van de Vlaamse rechtspersonen.....	13
4. Beleggingen	15
4.1 Beleggingen door kasoverschot	15
4.2 Rechtstreekse financieringen	15
4.3 Overgenomen beleggingen ex-Egalisatiefonds	15
4.4 Beleggingen rechtspersonen art. 80 VCO.....	15
B. HET SCHULDBEHEER IN 2022	16
1. Overzicht schuldcategorieën	16
2. Directe schuld	18
2.1 Beknopt overzicht evolutie in 2022.....	18
2.2 Langetermijnschuldinstrumenten	21
2.3 Kortetermijnschuldinstrumenten.....	27
2.4 Risicobeheer	29
2.5 Decreet betreffende de optimalisatie van het beheer van de financiële activa van de Vlaamse overheidsentiteiten	35
3. Geconsolideerde schuld	38
3.1 Achtergrond.....	38
3.2 Overzicht en evolutie Vlaamse geconsolideerde schuld	38
3.3 Vlaamse geconsolideerde brutoschuld (INR-notificatie april 2023)	40
3.4 Overzicht Belgische geconsolideerde brutoschuld	42
3.5 Evolutie geconsolideerde brutoschuld in 2023	43
4. Schuldnorm	44
4.1 Doelstelling 1: behoud gunstige rating.....	44
4.2 Doelstelling 2: positieve netto-actiefpositie	44
C. HET WAARBORGBEHEER IN 2022.....	45
1. Overzicht uitstaande waarborgen	45
2. Enkele belangrijke componenten.....	48
2.1 Waarborgen aan (lokale) overheden	48
2.2 Sociale huisvesting	48
2.3 VIPA	48
2.4 Scholen van Morgen.....	49

2.5	Waarborgen aan grote, middelgrote en kleine ondernemingen	49
2.6	Lantis (BAM NV).....	50
3.	Uitwinningen en terugwinningen.....	51
D.	DE RATING VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP	53
E.	Bijlagen	55
1.	Maandelijkse evolutie kaspositie	55
2.	Beleggingen rechtspersonen art. 80 VCO	56
3.	Achtergrond bij overgenomen bankleningen	57
4.	Overzicht beleggingsbewegingen in het kader van het decreet	58
5.	Vergelijking geraamde en gerealiseerde geconsolideerde schuld	65
6.	Aansluiting INR-notificatie met de rekeningen van de Vlaamse Gemeenschap en de Vlaamse rechtspersonen.....	67

KERNCIJFERS

Bedragen in miljoen euro per 31 december		2021	2022
Indeling naar schuldsoort			
Geconsolideerde schuld		33.444,58	36.465,43
Directe schuld		17.815,70	21.849,72
Gebruikte schuldinstrumenten			
<i>Lange termijn</i>			
EMTN		15.244,50	17.821,00
EU SURE		1.195,38	1.195,38
EIB-leningen		-	250,00
Schuldschein		37,50	37,50
Overgenomen bankleningen		87,57	79,26
Overige		55,22	46,64
<i>Korte termijn</i>			
BCP/Kortetermijnleningen		1.049,87	1.593,86
Zichtrekeningen		145,66	826,08
Kenmerken van de Vlaamse schuld			
<i>Rating door ratingbureau Fitch</i>			
Langetermijnrating		AA	AA
Outlook		Stabiel	Stabiel
Netto te financieren saldo		3.911,39	4.053,18
Schuldratio		62,54%	63,63%
Schuldgraad (t.o.v. Belgisch BBP)		5,92%	6,09%
<i>Kerncijfers van de directe schuldportefeuille</i>			
Vaste rentevoet		93,29%	88,38%
Vlottende rentevoet		6,71%	11,62%
Gemiddelde rentevoet		0,76%	1,20%
Gemiddelde resterende looptijd		15j 3m	14j 3m

INLEIDENDE SAMENVATTING

In uitvoering van artikel 104 van het decreet houdende de Vlaamse Codex Overheidsfinanciën van 29 maart 2019 geeft dit verslag een overzicht van het kas-, schuld- en waarborgbeheer van de Vlaamse overheid gedurende het jaar 2022. Dit rapport werd in mei 2023 opgemaakt.

2022 werd opnieuw een **zeer uitdagend jaar**. In de nasleep van de coronapandemie volgde meteen een nieuwe crisis door de oorlog in Oekraïne. De crisissituaties hadden een **belangrijke impact op het begrotingssaldo en de schuldevolutie**.

4,053 miljard euro Netto te Financieren Saldo

Het Netto te Financieren Saldo (NFS) bedroeg in 2022 4,053 miljard euro. *Hoofdstuk A. Het kasbeheer in 2022* biedt meer details over het NFS, de cashpools en de beleggingen van de Vlaamse overheid.

3,021 miljard euro meer geconsolideerde schuld

De geconsolideerde schuld steeg in 2022 verder met 3,021 miljard euro tot 36,465 miljard euro. Tabel 1 illustreert in detail de samenstellende componenten van de geconsolideerde brutoschuld van de Vlaamse overheid in de periode 2020 tot en met 2022.

Tabel 1: Samenstellende componenten Vlaamse geconsolideerde brutoschuld in de periode 2020-2022 (status op 31/12/2022, in miljoen euro)

	2020	2021	2022
De directe schuld van de Vlaamse ministeries	13.935,02	17.815,70	21.849,72
De financiële schulden van de Vlaamse geconsolideerde S.1312 instellingen	11.059,75	10.625,38	10.087,82
De geconsolideerde PPS-schuld	757,45	796,11	721,37
Ziekenhuisinfrastructuur	3.657,97	3.341,39	3.027,08
Groenestroomcertificaten	108,39	202,53	202,53
Overlopende rekening m.b.t. BFW	867,58	813,70	752,84
Correcties schuldbewijzen S.1312 Vlaamse Gemeenschap	-111,26	-150,24	-175,93
TOTAAL	30.274,89	33.444,58	36.465,43

4,034 miljard euro meer directe schuld

De directe schuld bedroeg eind 2022 21,850 miljard euro. Dat betekent een **sterke stijging met 4,034 miljard euro of 22,64%** in relatieve termen ten opzichte van de uitstaande directe schuld eind 2021. De voornaamste verklaringen daarvoor zijn:

- De **rechtstreekse financieringen** van VMSW, VWF en School Invest: 1,808 miljard euro
- Het **begrotingstekort**: 1,140 miljard euro
- Het **relanceplan 'Vlaamse Veerkracht'**: 654,20 miljoen euro
- Het **saldo van ESR-8-verrichtingen**: 373,27 miljoen euro

Hoofdstuk B. Het schuldbeheer in 2022 biedt meer details over de gebruikte financieringsinstrumenten en het risicobeheer van de directe schuld.

Geconsolideerde schuld steeg gematigder dan directe schuld

De geconsolideerde schuld steeg minder sterk dan de directe schuld als gevolg van **terugbetalingen in onder andere de sociale huisvestingssector en de PPS-projecten**. De geconsolideerde schuld van VMSW en VWF daalde en zal ook in de toekomst blijven dalen door de rechtstreekse financieringen van die entiteiten. *Hoofdstuk B. Het schuldbeheer in 2022* gaat dieper in op de samenstellende componenten en de evolutie van de geconsolideerde schuld.

771,91 miljoen euro minder gewaarborgde schuld

De totale gewaarborgde schuld daalde in 2022 met 771,91 miljoen euro tot 11,547 miljard euro. Daarvan werd 9,621 miljard euro in de geconsolideerde schuld opgenomen.

Tabel 2: Samenvattend overzicht uitstaande waarborgen in de periode 2018-2022 (status op 31/12/2022, in miljoen euro)

	2018	2019	2020	2021	2022
Waarborgen aan (lokale) overheden	338,98	207,81	206,59	212,69	197,26
Waarborgen gedekt door activa	11.533,47	11.103,59	10.789,92	10.632,58	10.038,70
Economische waarborgen	977,46	1.043,28	1.299,13	1.474,11	1.311,51
TOTAAL	12.849,91	12.354,68	12.295,64	12.319,38	11.547,47

De waarborgdaling is voornamelijk het gevolg van de afname van de gewaarborgde schuld van:

- VMSW: 228 miljoen euro
- VWF: 170 miljoen euro
- Gigarant NV: 189,24 miljoen euro
- VIPA: 132,79 miljoen euro
- EKM's: 84 miljoen euro

Hoofdstuk C. Het waarborgbeheer in 2022 biedt meer details over de samenstellende componenten en de uit- en terugwinningen van de gewaarborgde schuld.

Rating blijft op AA

Tot slot bleef de **rating bij Fitch** ondanks de uitdagende omstandigheden **ongewijzigd op 'AA'**. Dat is nog steeds één trapje hoger dan de rating van de federale overheid. *Hoofdstuk D. De rating van de Vlaamse Gemeenschap* gaat dieper in op de huidige Vlaamse rating.

A. HET KASBEHEER IN 2022

1. Het Netto te Financierien Saldo (NFS)

Het Netto te Financierien Saldo (NFS)¹ bedroeg in 2022 4,053 miljard euro. Daarmee is het licht negatiever in vergelijking met 2021. De hogere kasuitgaven in december verklaren dat negatievere saldo.

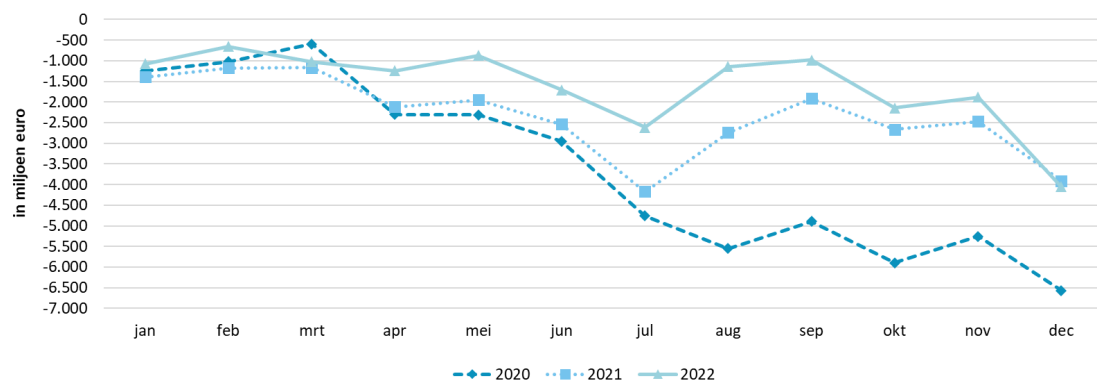
Voor de volledigheid geeft tabel 3 een gedetailleerd overzicht van de maandelijkse NFS-cijfers voor 2021 en 2022.

Tabel 3: Maandelijkse evolutie NFS in cijfers voor 2021 en 2022 (in miljoen euro)

NFS	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
2021												
Maandelijks	-1.395	225	6	-951	170	-592	-1.632	1.431	828	-754	193	-1.439
Gecumuleerd	-1.395	-1.170	-1.164	-2.116	-1.945	-2.538	-4.169	-2.739	-1.911	-2.665	-2.472	-3.911
2022												
Maandelijks	-1.073	419	-368	-218	373	-833	-912	1.475	157	-1.161	262	-2.174
Gecumuleerd	-1.073	-654	-1.022	-1.240	-867	-1.701	-2.612	-1.137	-980	-2.141	-1.879	-4.053
Δ2021-2022												
Maandelijks	322	194	-374	733	203	-241	720	45	-671	-407	69	-735
Gecumuleerd	322	516	142	876	1.078	837	1.557	1.602	931	524	593	-142

Figuur 1 toont het maandelijkse verloop van het gecumuleerde NFS van elk jaar in de periode 2020 tot en met 2022. Het geeft het gecumuleerde overschot of tekort van de kasontvangsten op de kasuitgaven weer. Met het oog op de vergelijkbaarheid wordt elk jaar de aanvangspositie terug op nul gezet.

Figuur 1: Maandelijkse evolutie gecumuleerd NFS per jaar in de periode 2020-2022 (in miljoen euro)

Voor de maanden januari, april, juli en oktober vertoonde het NFS vroeger een jaarlijks wederkerend patroon. Tijdens die vier maanden was er normaal gezien een dipje van het NFS, ten gevolge van de

¹ Het Netto te Financierien Saldo (NFS) is de som van het saldo van de lopende verrichtingen, de kapitaalverrichtingen en de thesaurieverrichtingen. Dat saldo wordt "netto" genoemd, omdat de aflossingen van de schuld niet inbegrepen zijn in bovengenoemde verrichtingen. In theorie stemt het Netto te Financierien Saldo overeen met de aangroei van de openbare schuld. In de praktijk zijn er nog een aantal andere oorzaken van wijzigingen in de openbare schuld (bijvoorbeeld wisselkoersverschillen of het overnemen van bepaalde schulden).

doorstorting van de dotatieschijven vanuit het Gemeentefonds aan de gemeenten. Sinds 2022 vinden die doorstorting echter maandelijks plaats. **In 2022 bevond het dieptepunt van het NFS zich in december, terwijl dat in het verleden vaak in juli was.** 2020 was daarop ook een uitzondering, ten gevolge van de coronacrisis.

Impact thesaurieverrichtingen van de opcentiemen op onroerende voorheffing

Net zoals voorgaande jaren speelde bovendien het resultaat van de thesaurieverrichtingen van de opcentiemen op onroerende voorheffing (OV), voor rekening van de gemeenten en provincies, ook in 2022 een belangrijke rol in de evolutie van het NFS. Dat maandelijks thesaurieresultaat wordt grafisch weergegeven in figuur 2 voor de jaren 2020 tot en met 2022.

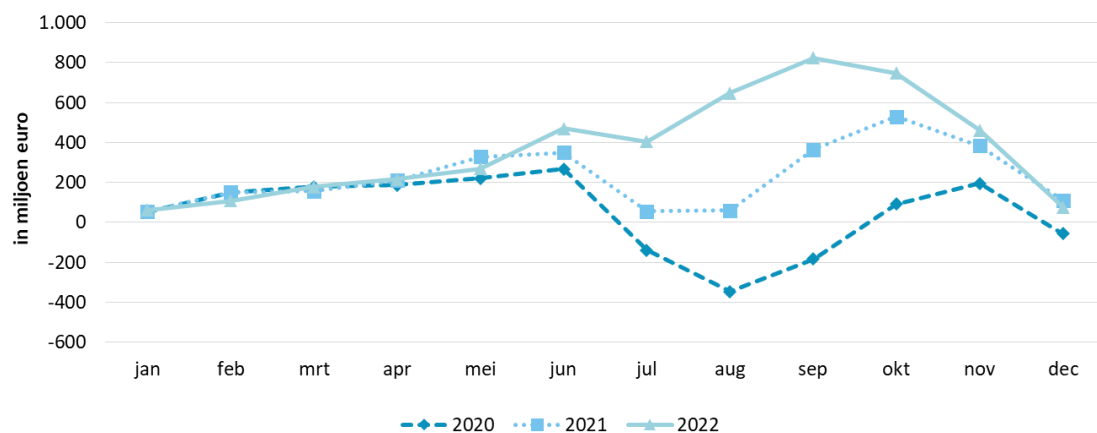
In 2022 had de inning en doorstorting van de OV geen negatieve kasimpact. In 2020 is het effect van de coronacrisis duidelijk zichtbaar. De inning van de OV werd toen vertraagd, waardoor in juli en augustus minder ontvangsten binnenkwamen in vergelijking met voorgaande jaren. Vanaf september werd dat uitstel ingehaald. Uiteindelijk werd op ongeveer hetzelfde niveau als andere jaren geëindigd.

De thesaurieverrichtingen van de opcentiemen op OV bestaan uit twee belangrijke onderdelen:

- De effectief gerealiseerde ontvangsten van die opcentiemen
- De doorstorting van de begrote ontvangsten naar de gemeenten en provincies

De doorstorting gebeurt in het tweede semester van het jaar volgens een vaste kalender en in zes maandelijks, gelijke vaste schijven. Het verschil tussen de begrote opbrengst en de effectieve realisatie wordt bijgestort of teruggenomen in het jaar volgend op het inkohieren. Daardoor wordt het Vlaamse thesaurieresultaat op lange termijn niet beïnvloed. In het jaar van inning beïnvloedt dat echter wel degelijk het thesaurieresultaat. De Vlaamse Gemeenschap voert de inning voor rekening van de lokale besturen uit en neemt daarbij bewust het financieringsrisico van de inning op zich.

Figuur 2: Maandelijks thesaurieresultaat onroerende voorheffing ten gunste van de lokale besturen op de Vlaamse kas voor de jaren 2020-2022 (in miljoen euro)

Maandelijks evolutie kaspositie

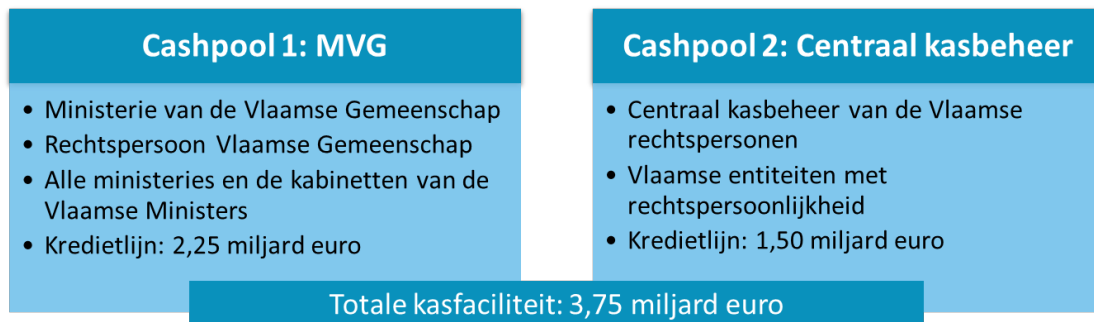
Bijlage 1 biedt een gedetailleerd overzicht van de maandelijks evolutie van de kaspositie.

2. De cashpools

De Vlaamse overheid heeft haar financiële rekeningen in **twee cashpools** ondergebracht, meer bepaald één voor de **ministeries** en één voor de **entiteiten met rechtspersoonlijkheid**. De cashpool van de Vlaamse entiteiten met rechtspersoonlijkheid wordt het centraal kasbeheer van de Vlaamse rechtspersonen genoemd.

Dankzij de pooling kan de Vlaamse overheid haar **kasbeheer en intrestkosten optimaliseren**. De intresten worden namelijk berekend op het totale saldo van de gepoolde rekeningen.

Figuur 3: De twee cashpools van de Vlaamse overheid

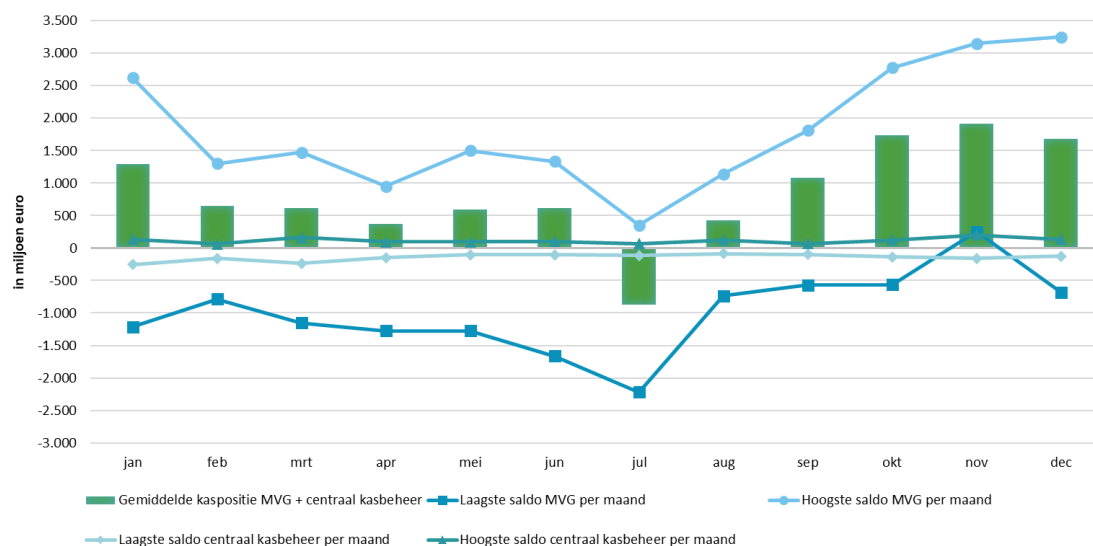

De Vlaamse overheid beschikt bovendien over een **totale kredietlijn van 3,75 miljard euro**. Aan beide cashpools is namelijk een kasfaciliteit gekoppeld. Die bedraagt respectievelijk 2,25 miljard euro voor de ministeries en 1,5 miljard euro voor de entiteiten met rechtspersoonlijkheid.

Evolutie kredietlijnen

Figuur 4 illustreert de maximale bedragen die de Vlaamse overheid in 2022 maandelijks op haar kredietlijnen heeft getrokken. Die kredietlijnen worden gedurende het hele jaar gebruikt.

Figuur 4: Maandelijks evolutie van de gemiddelde totale kaspositie en het meest positieve en negatieve maandelijkse saldo van de cashpools in 2022 (in miljoen euro)

De kredietlijn van de Vlaamse ministeries vertoont doorheen het jaar grote schommelingen. De grootste bewegingen op de rekening gebeuren op de eerste en laatste werkdag van de maand:

- Op de eerste werkdag ontvangt de Vlaamse overheid de aan haar toegewezen bedragen, dotaties en opcentiemen van de federale overheid
- Op de laatste werkdag van de maand betaalt de Vlaamse overheid de lonen van haar ambtenaren en van het onderwijzend personeel

De gewestbelastingen die de Vlaamse Belastingdienst int, worden op iedere werkdag ontvangen.

De kredietlijn van het centraal kasbeheer vertoont veel minder schommelingen. Het doel is namelijk om ze gemiddeld lichtjes onder 0 te laten fluctueren.

Naast het bereik waarbinnen de Vlaamse overheid op haar kredietlijnen heeft gewerkt, geeft figuur 4 ook inzicht in de gemiddelde stand van de totale kaspositie (MVG + centraal kasbeheer). Dat wordt weergegeven door de balken in de grafiek. **In 2022 was de gemiddelde totale kaspositie elke maand positief, met uitzondering van juli.**

[Gezond kasbeleid dankzij externe langetermijnfinanciering en BCP](#)

In 2022 ging de Vlaamse Gemeenschap 2,96 miljard euro aan langetermijnschuld aan (zie ook: *Hoofdstuk B. Het schuldbbeheer in 2022*). Ze gebruikte ook haar BCP-programma maximaal voor 1,5 miljard euro. Dankzij die externe financieringen kon De Vlaamse Gemeenschap een **gezond kasbeleid voeren**.

Een groot deel van de externe langetermijnfinanciering werd via het EMTN-programma op de kapitaalmarkt opgehaald. Dat gebeurde in oktober en november door:

- Een duurzame benchmarkuitgifte: 1,25 miljard euro
- Een reguliere benchmarkuitgifte: 750 miljoen euro
- 4 private plaatsingen: 710 miljoen euro

Die externe financieringen verklaren de hogere gemiddelde totale kaspositie gedurende het laatste kwartaal van 2022.

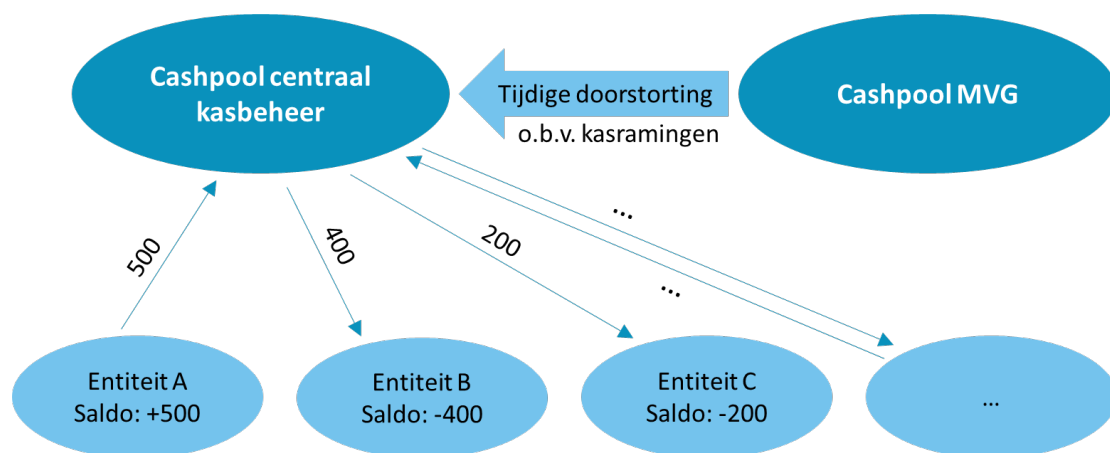
3. Het centraal kasbeheer van de Vlaamse rechtspersonen

Alle rekeningen van de entiteiten van de Vlaamse overheid worden in de cashpooling van de Vlaamse rechtspersonen samengebracht. In de periode voor 2020 was die cashpooling voor intern verzelfstandigde agentschappen met rechtspersoonlijkheid en extern verzelfstandigde agentschappen naar publiek recht decretaal verplicht.

Door de inwerkingtreding van de Vlaamse Codex Overheidsfinanciën (VCO) op 1 januari 2020 traden in de loop van 2020 tot en met 2022 verschillende nieuwe instellingen toe. Sindsdien zijn ook de privaatrechtelijke extern verzelfstandigde entiteiten verplicht om toe te treden tot de cashpooling. Die verplichting geldt echter enkel voor entiteiten die behoren tot de consolidatiekring van de Vlaamse overheid en entiteiten waarvan de Vlaamse overheid rechtstreeks of onrechtstreeks minimum 50% van de aandelen bezit.

Figuur 5 illustreert schematisch de dagelijkse werking van het centraal kasbeheer van de Vlaamse rechtspersonen.

Figuur 5: Dagelijkse werking centraal kasbeheer van de Vlaamse rechtspersonen

Voordelen

Het centraal kasbeheer van de Vlaamse rechtspersonen maakt **intrestoptimalisatie en de mobilisatie van eventuele reserves** mogelijk. De Vlaamse overheid beperkt haar nood aan externe financiering door de opgebouwde kasoverschotten bij de verschillende rechtspersonen in de algemene kas te centraliseren. Indien ze dat niet doet, zouden enkele rechtspersonen en de Vlaamse ministeries extern moeten lenen, terwijl andere rechtspersonen belangrijke sommen zouden kunnen beleggen. Het renteverschil tussen de belegde en geleende bedragen zou voor de Vlaamse overheid in haar geheel een extra kost betekenen.

Het is bijgevolg ongewenst dat Vlaamse rechtspersonen grote kasoverschotten aanhouden. De invloed van de rechtspersonen op het kassaldo van de Vlaamse ministeries wordt daarom begrensd tot hun globale behoefte. Daardoor ontvangen de leden van de cashpool hun toelagen pas kasmatig op hun financiële rekening wanneer de kaspositie van de gehele cashpool dat vereist. Boekhoudkundig mag de rechtspersoon wel een vordering op de Vlaamse overheid inschrijven vanaf de datum van de ondertekening van het ministerieel toelagebesluit ten gunste van de rechtspersoon.

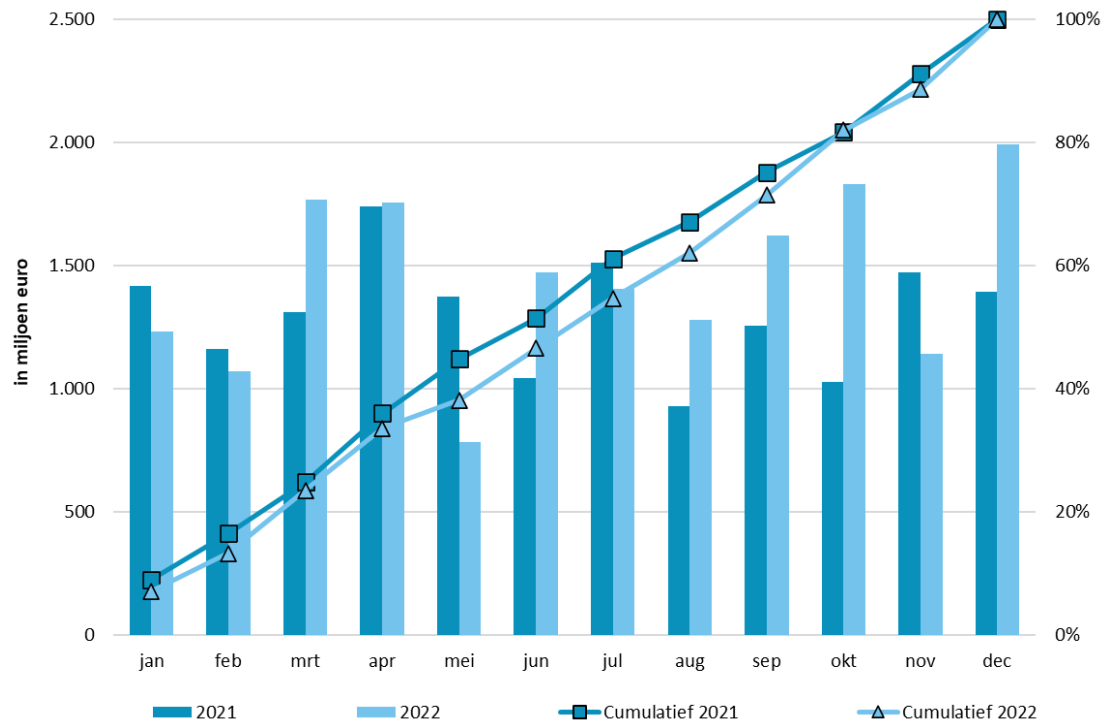
De aangesloten entiteiten genieten van de **voordelige tarifiering van het kassierscontract** en hoeven zich **geen zorgen meer te maken over hun thesauriepositie**.

Doorstorting vanuit cashpool MVG

In 2022 bedroeg het totaal aan doorstorting aan entiteiten van het centraal kasbeheer door het Departement Financiën en Begroting **17,34 miljard euro**. Figuur 6 geeft de doorstorting die in 2021 en 2022 plaatsvonden grafisch weer.

De noodzaak tot doorstorting wordt via kasramingen opgevolgd. Het Besluit Vlaamse Codex Overheidsfinanciën (BVCO) verplicht de aangesloten entiteiten om die wekelijks door te sturen.

Figuur 6: Overzicht toelagedoorstorting aan entiteiten van het centraal kasbeheer in 2021 en 2022 (in miljoen euro)

4. Beleggingen

De Vlaamse overheid belegt op basis van haar kasvooruitzichten. Wanneer het geraamde gemiddelde saldo van haar rekeningen positief is voor een bepaalde periode, weegt de dienst Financiële Operaties de intrestvoorwaarden van risicoloze beleggingen af tegenover het aanhouden van de liquiditeiten op haar rekening.

4.1 Beleggingen door kasoverschot

In 2022 had de Vlaamse overheid elke maand gemiddeld een kasoverschot, met uitzondering van juli. Kortetermijnpapier van de federale overheid of van andere gewesten en gemeenschappen was de enige mogelijkheid om dat overschot op een veilige manier te beleggen. De rente op dat papier was gedurende een groot deel van het jaar echter negatief. Daardoor werd beslist om **niet te beleggen en het kasoverschot op de zichtrekening te houden**. Die zichtrekening heeft namelijk een floor van 0% op de creditrente, waardoor er in 2022 bij een positief saldo geen intrestkosten verschuldigd waren.

4.2 Rechtstreekse financieringen

Verder financiert de Vlaamse overheid rechtstreeks VMSW, VWF, School Invest en Diestsepoort. Tabel 4 geeft inzicht in de nieuwe rechtstreekse financieringen in 2022 en de totaal uitstaande bedragen eind 2022.

Tabel 4: Rechtstreekse financieringen in 2022 en totaal uitstaande bedragen (status op 31/12/2022; in miljoen euro)

	Rechtstreekse financiering 2022	Totaal uitstaand bedrag
VMSW	800,00	5.833,80
VWF	912,00	2.321,55
School Invest	95,96	1.034,06
Diestsepoort	-	36,60
TOTAAL	1.807,96	9.226,01

Meer details over de rechtstreekse financieringen vind je in *B.2.4.2 Ontvangsten rechtstreekse financieringen*.

4.3 Overgenomen beleggingen ex-Egalisatiefonds

Daarnaast bezit de Vlaamse Gemeenschap **2 miljoen euro aan overgenomen beleggingen in het kader van het vroegere Egalisatiefonds**. Tabel 5 geeft die uitstaande beleggingen op het einde van 2022 weer.

Tabel 5: Uitstaande overgenomen beleggingen ex-Egalisatiefonds (status op 31/12/2022; bedragen in euro)

ISIN-code	Naam effect	Coupon	Einddatum	Aard	Nominaal bedrag
BE0001723742	FLEMCT 3.299 (Vlaamse steden)	3,299%	20/12/2023	BCP	1.000.000
BE0000291972	BELGIUM KINGDOM 5,50	5,500%	28/03/2028	OLO	1.000.000
TOTAAL					2.000.000

4.4 Beleggingen rechtspersonen art. 80 VCO

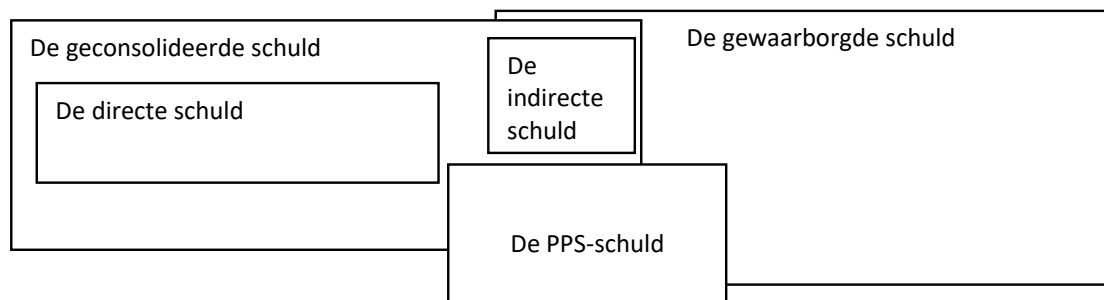
Bijlage 2 biedt een overzicht van de uitstaande beleggingen op 31/12/2022 van de rechtspersonen die onder het toepassingsgebied van artikel 80 VCO vallen.

B. HET SCHULDBEHEER IN 2022

1. Overzicht schuldcategorieën

Het begrip ‘schuld van de Vlaamse overheid’ kan op verschillende manieren worden ingevuld. Een strikte interpretatie is de directe schuld. Ruimere interpretaties houden ook rekening met de financiële schulden van te consolideren instellingen of zelfs met de door de Vlaamse Gemeenschap gewaarborgde schuld. Hieronder worden die verschillende interpretaties schematisch voorgesteld.

Figuur 7: Schematisch overzicht van de Vlaamse schuld

Directe en indirecte schuld

De directe schuld betreft de schulden die de Vlaamse overheid aanging om een financieringstekort te dekken. Die schuld ontstaat wanneer:

- Het Netto te Financieren Saldo (zie ook: *Hoofdstuk A. Het kasbeheer in 2022*) negatief is
- De Vlaamse overheid schulden van een derde overneemt en ze vervolgens via een decreet expliciet kenmerkt als eigen directe schuld
- De Vlaamse overheid zelf bijkomende schulden aangaat voor de rechtstreekse financieringen van VWF, VMSW en School Invest

De indirecte schuld betreft schuld die niet door de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest zelf werd aangegaan, maar door één van hun agentschappen of openbare instellingen. De Vlaamse Gemeenschap draagt wel de financiële lasten van die schuld.

Beide schuldcategorieën **behoren tot de geconsolideerde schuld** van de Vlaamse overheid.

Geconsolideerde schuld

De geconsolideerde schuld bestaat uit de **som van de schulden van alle entiteiten die tot de consolidatiekring van de Vlaamse overheid behoren, met uitzuivering van onderlinge schulden.** Naast de directe en indirecte schuld bevat de geconsolideerde schuld dus ook alle financiële schulden. In uitzonderlijke gevallen worden de overige schulden van alle entiteiten binnen de consolidatiekring daar ook nog bijgeteld.

Gewaarborgde schuld

De gewaarborgde schuld betreft **schuld van bedrijven of instellingen die door de Vlaamse overheid gewaarborgd wordt.** Die schuld behoort niet tot de eigenlijke overheidsschuld. De schuld zal immers enkel een last voor de overheid betekenen wanneer de schuldenaar niet aan zijn verplichtingen kan voldoen en de schuldeiser vervolgens bij de overheid aanklopt. Veel van die gewaarborgde leningen behoren bovendien tot de geconsolideerde schuld. Dat is het geval indien een entiteit behorende tot de Vlaamse deelstaatoverheid de schuld aanging.

PPS-schuld

De PPS-schuld betreft schuld die **in het kader van een investering via een Publiek Private Samenwerking (PPS)** werd aangegaan. De Vlaamse overheid waarborgt soms die schulden. Ze behoren ook tot de geconsolideerde schuld indien het project of de private partner geconsolideerd werd.

2. Directe schuld

2.1 Beknopt overzicht evolutie in 2022

De directe schuld bedroeg eind 2022 21,850 miljard euro. Dat betekent een sterke **stijging met 4,034 miljard euro of 22,64%** in relatieve termen ten opzichte van de uitstaande directe schuld eind 2021. De toename van de directe schuld ten opzichte van eind 2020 is nog forser: een stijging met 7,915 miljard euro of 56,80% in relatieve termen.

De stijging van de directe schuld in 2022 is voornamelijk het gevolg van:

- De **rechtstreekse financieringen** van VMSW, VWF en School Invest: 1,808 miljard euro
- Het **begrotingstekort**: 1,140 miljard euro
- Het **relanceplan 'Vlaamse Veerkracht'**: 654,20 miljoen euro
- Het **saldo van ESR-8-verrichtingen**: 373,27 miljoen euro

Tabel 6 biedt een gedetailleerd overzicht van de Vlaamse uitstaande directe schuld op het einde van de jaren 2020 tot en met 2022.

Tabel 6: Evolutie uitstaande directe schuld van de Vlaamse Gemeenschap op het einde van het jaar in de periode 2020-2022 (in miljoen euro)

	31/12/2020	31/12/2021	31/12/2022
EMTN	12.494,50	15.244,50	17.821,00
EU SURE	-	1.195,38	1.195,38
Schuldschein	37,50	37,50	37,50
EIB-leningen	-	-	250,00
Gemeenteleningen	66,05	58,84	53,22
Bankleningen Vismijn	1,55	1,30	1,04
Bankleningen Gem. Holding	54,86	27,43	25,00
Erfpachten	22,38	20,93	19,44
Amoras	35,20	34,30	27,20
BCP/Kortetermijnleningen	1.049,94	1.049,87	1.593,86
Correctie rekening centraal kasbeheer ¹	101,82	81,53	38,93
Negatieve stand MVG-rekeningen	71,22	64,13	787,15
TOTAAL	13.935,02	17.815,70	21.849,72

¹ Correctie voor niet-S.1312 entiteiten die aangesloten zijn bij het centraal kasbeheer van de Vlaamse rechtspersonen. Op 31/12/2022 waren dat UZ Gent, OPZ Rekem en OPZ Geel.

Exclusief decreet beheer financiële activa

De schuld van de Vlaamse Gemeenschap met betrekking tot het **decreet betreffende de optimalisatie van het beheer van de financiële activa** van de Vlaamse overheidsentiteiten² werd **niet in de directe schuld opgenomen**. Het INR beschouwt die schuld als een interne schuld, aangezien de instellingen tot de consolidatiekring van de Vlaamse overheid behoren (zie ook: *B.2.5 Decreet betreffende de optimalisatie van het beheer van de financiële activa van de Vlaamse overheidsentiteiten* voor meer uitleg over het decreet).

² Sinds 01/01/2020 is het decreet in het decreet houdende de Vlaamse Codex Overheidsfinanciën (VCO) opgenomen.

1,808 miljard euro nieuwe rechtstreekse financieringen

In 2022 verstrekte de Vlaamse Gemeenschap voor **1,808 miljard euro nieuwe rechtstreekse financieringen** aan VMSW, VWF en School Invest. Dat brengt het totaal eind 2022 op 9,226 miljard euro.

Tabel 7: Rechtstreekse financieringen in 2022 en totaal uitstaande bedragen (status op 31/12/2022; in miljoen euro)

	Rechtstreekse financiering 2022	Totaal uitstaand bedrag
VMSW	800,00	5.833,80
VWF	912,00	2.321,55
School Invest	95,96	1.034,06
Diestsepoort	-	36,60
TOTAAL	1.807,96	9.226,01

De rechtstreekse financieringen zijn **steeds op lange termijn**. Sinds eind 2021 gaat VWF wel tijdelijke kortetermijnleningen aan bij de Vlaamse Gemeenschap. Op het einde van elk kwartaal worden de nieuwe kortetermijnleningen geconsolideerd in een langetermijnlening. Tabel 8 geeft inzicht in de gewogen gemiddelde looptijd van de rechtstreekse financieringen.

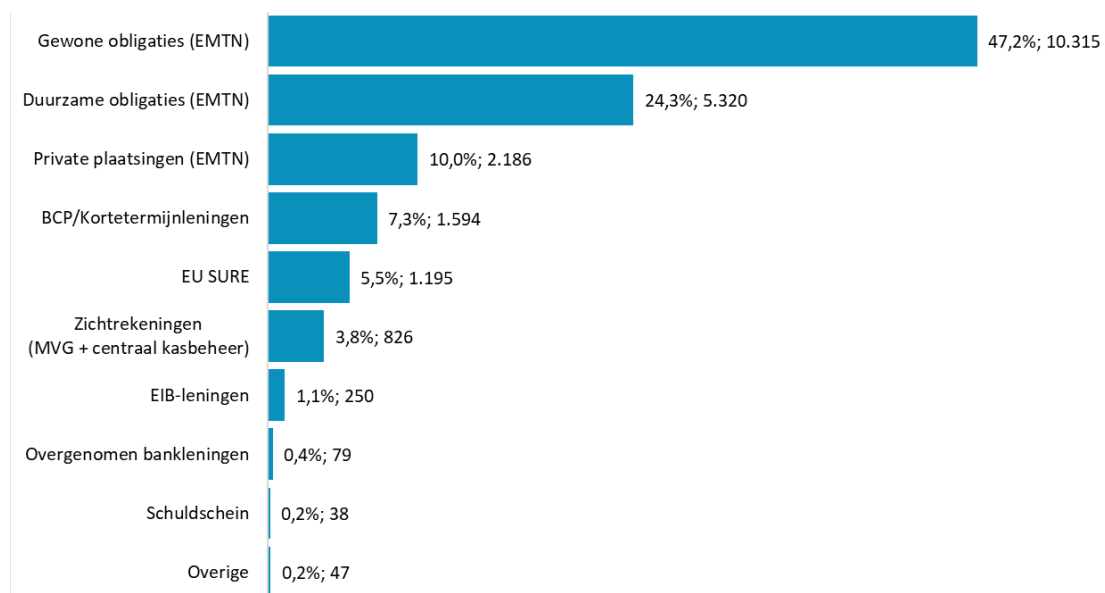
Tabel 8: Looptijden (in jaren) en bedragen (in miljoen euro) rechtstreekse financieringen 2022

	Gewogen gemiddelde looptijd	Bedrag
VMSW	30,56	800,00
VWF	25,00	912,00
TOTAAL:	27,60	1.712,00

EMTN-programma als belangrijkste schuldinstrument

Het EMTN-programma blijft met een **relatief aandeel van 81,6%** met stip het belangrijkste instrument ter financiering van de directe schuld. Figuur 8 toont aan dat ook duurzame obligaties steeds belangrijker worden. Die waren namelijk goed voor een relatief aandeel van 24,3% eind 2022.

Figuur 8: Relatief belang verschillende schuldinstrumenten ter financiering van de directe schuld (status op 31/12/2022; bedragen in miljoen euro)

2,71 miljard euro EMTN-uitgiften

De Vlaamse Gemeenschap **haalde in 2022 met haar EMTN-programma 2,71 miljard euro op de kapitaalmarkt op**. Dat gebeurde door:

- Een duurzame benchmarkuitgifte: 1,25 miljard euro
- Een reguliere benchmarkuitgifte: 750 miljoen euro
- 4 private plaatsingen: 710 miljoen euro

250 miljoen euro EIB-leningen

De Europese Investeringsbank (EIB) verstrekke in 2022 **2 leningen** aan de Vlaamse Gemeenschap voor een **totaalbedrag van 250 miljoen euro**. De leningen dienen ter financiering van het **Oosterweelproject**.

1,5 miljard euro BCP

De Vlaamse Gemeenschap **gebruikte in 2022 haar BCP-programma maximaal**. In januari gaf ze 1 miljard euro BCP op 3 maanden uit, dat in april werd doorgerold. In juli werd het uitgiftebedrag verhoogd tot 1,5 miljard euro, de maximale capaciteit van het BCP-programma. Ook in oktober werd 1,5 miljard euro doorgerold.

787,15 miljoen euro op kredietlijn MVG

Tot slot bedroeg het saldo van de **zichtrekening van het ministerie** eind 2022 **-787,15 miljoen euro**.

In het volgende luik wordt op alle uitstaande schuldinstrumenten dieper ingegaan.

2.2 Langetermijnschuldinstrumenten

De langetermijnschuldinstrumenten bestaan uit:

- Het EMTN-programma
- Het EU SURE-programma
- De EIB-leningen
- De Schuldschein
- De overgenomen bankleningen

De Vlaamse overheid kan binnen haar EMTN-programma beroep doen op (duurzame) benchmarkobligaties en private plaatsingen.

2.2.1 Het EMTN-programma

De Vlaamse Gemeenschap **haalde in 2022 met haar EMTN-programma 2,71 miljard euro op de kapitaalmarkt op**. Dat gebeurde door:

- Een duurzame benchmarkuitgifte: 1,25 miljard euro
- Een reguliere benchmarkuitgifte: 750 miljoen euro
- 4 private plaatsingen: 710 miljoen euro

Het opgehaalde kapitaal diende voornamelijk ter financiering van het begrotingstekort en de rechtstreekse financieringen van VMSW, VWF en School Invest.

Net als voorgaande jaren werd bij de **benchmarkuitgiften voor langetermijnfinanciering met een vaste rentevoet** gekozen. De looptijden bedroegen 10 en 20 jaar, met een gewogen gemiddelde looptijd van 16,41 jaar. De motivering daarvoor is tweevoudig:

- De looptijd van de rechtstreekse financieringen is ook zeer lang
- Een groot deel van het opgehaalde kapitaal in 2022 dient voor de financiering van het begrotingstekort. Voor dat tekort wordt op korte termijn geen neutralisatie verwacht. Een langetermijnfinanciering beperkt het herfinancieringsrisico.

De looptijden van de **private plaatsingen** bedroegen **5, 10, 15 en 25 jaar**, met een gewogen gemiddelde looptijd van 10,12 jaar. De Vlaamse Gemeenschap verkoos een mix van **1 private plaatsing met vlottende rentevoet en 3 met vaste rentevoet**. Op die manier speelt ze in op de gestegen marktrenten en probeert ze haar rentestructuur te optimaliseren.

Duurzame benchmarkobligatie

Op 5 oktober 2022 gaf de Vlaamse Gemeenschap voor de vijfde maal een duurzame obligatie uit. Ze haalde daarmee **1,25 miljard euro** bij institutionele investeerders op. Met een looptijd van iets meer dan **20 jaar** zal de obligatie op 12 januari 2043 aflopen.

De obligatie werd aan een **couponrente van 3,250% en een yield van 3,363%** geplaatst. De marge boven de OLO-rentevoet bedroeg 36 basispunten.

De transactie werd probleemloos geplaatst met een totaal aanbod van net geen 1,8 miljard euro door **54 investeerders uit 12 verschillende landen**. Op die manier werkt de Vlaamse Gemeenschap verder aan de diversificatie van haar investeerdersbasis.

De benchmarkuitgifte diende voornamelijk ter financiering van uitgaven van VMSW, VWF en School Invest. Het allocatie- en impactrapport wordt op onze website³ gepubliceerd van zodra het beschikbaar is.

Sustainability Bond Framework

Duurzame obligaties zijn gericht op de **financiering van duurzame groene investeringen of sociale investeringen**. Die sluiten aan bij de door Vlaanderen eerder gepubliceerde duurzame ontwikkelingsdoelstellingen in het kader van 'Visie 2050' en 'Vizier 2030'. Dergelijke obligaties vormen een belangrijk instrument om die doelstellingen te verwezenlijken.

In 2018 werd een framework voor duurzame obligatie-uitgiften opgesteld. **Sustainalytics**⁴ **beoordeelde het framework** als aangestelde second party opinion (SPO) provider. Het framework laat toe om met opgehaalde middelen 4 categorieën te financieren:

- Energie-efficiëntie in gebouwen
- Betaalbaar wonen
- Toegang tot onderwijs
- Preventie en bestrijding van verontreiniging (inclusief circulaire economie)

Reguliere benchmarkobligatie

Op 5 oktober 2022 gaf de Vlaamse Gemeenschap ook een reguliere benchmarkobligatie uit. Ze haalde daarmee **750 miljoen euro** bij institutionele investeerders op. Die middelen dienden voornamelijk ter financiering van het begrotingstekort.

Het betrof een benchmarkuitgifte op **10 jaar**, met vervaldag op 12 oktober 2032. De obligatie werd aan een **couponrente van 3,000% en een yield van 3,047%** geplaatst. De marge boven de OLO-rentevoet bedroeg 40 basispunten.

De transactie werd succesvol geplaatst met een totaal aanbod van net boven 1,2 miljard euro door **50 investeerders uit 11 verschillende landen**.

Tabel 9 biedt een gedetailleerd overzicht van de benchmarkuitgiften onder het EMTN-programma in 2022.

Tabel 9: Benchmarkuitgiften in 2022 (bedragen in euro)

	Nominaal bedrag	Coupon	Yield	Begindatum	Eindvervaldag
Benchmarkuitgifte	750.000.000	3,000%	3,047%	12/10/2022	12/10/2032
Duurzame benchmarkuitgifte	1.250.000.000	3,250%	3,363%	12/10/2022	12/01/2043
TOTAAL	2.000.000.000				

De succesvolle transacties tonen aan dat de Vlaamse Gemeenschap haar weg op de internationale kapitaalmarkt heeft gevonden. De aanhoudende grote interesse van institutionele investeerders in Vlaamse benchmarkuitgiften bevestigt de **sterke reputatie van de Vlaamse Gemeenschap op de internationale kapitaalmarkt**. Dat maakt financiering aan zeer gunstige voorwaarden mogelijk. Bovendien werkt de Vlaamse Gemeenschap zo verder aan de diversificatie van haar investeerdersbasis.

³ <https://financeflanders.be/sustainability/allocation-impact/>

⁴ <https://www.sustainalytics.com/>

Private plaatsingen

In november 2022 haalde de Vlaamse Gemeenschap **710 miljoen euro op via 4 private plaatsingen** onder haar EMTN-programma. Die middelen dienden voornamelijk ter financiering van het begrotingstekort.

De looptijden van de private plaatsingen varieerden van **5 tot 25 jaar**, met een gewogen gemiddelde looptijd van 10,12 jaar. De Vlaamse Gemeenschap verkoos een mix van **1 private plaatsing met vlottende rentevoet en 3 met vaste rentevoet**. Op die manier speelt ze in op de gestegen markrentes en probeert ze haar rentestructuur te optimaliseren.

De private plaatsing met vlottende rentevoet volgt het Euribor-tarief (**Euribor 3 maanden**). De overige private plaatsingen werden geplaatst aan een vaste couponrente van respectievelijk **3,000%, 3,155%** en **3,250%**. De gemiddelde marge boven de OLO-rentevoet bedroeg 37,25 basispunten.

Tabel 10 biedt een gedetailleerd overzicht van de private plaatsingen in 2022.

Tabel 10: Private plaatsingen in 2022 (bedragen in euro)

	Nominaal bedrag	Coupon	Yield	Begindatum	Eindvervaldag
Private plaatsing	120.000.000	3M Euribor	FRN	29/11/2022	29/11/2027
Private plaatsing (tap)	500.000.000	3,000%	3,037%	29/11/2022	12/10/2032
Private plaatsing	30.000.000	3,155%	3,155%	29/11/2022	29/11/2047
Private plaatsing	60.000.000	3,250%	3,250%	30/11/2022	30/11/2037
TOTAAL	710.000.000				

De grote interesse van institutionele investeerders in Vlaamse private plaatsingen en hun bereidheid om voor heel lange looptijden te investeren, bevestigen opnieuw de **sterke reputatie van de Vlaamse Gemeenschap op de internationale kapitaalmarkt**.

Overzicht uitstaande EMTN-uitgiften

Tot slot biedt tabel 11 een overzicht van alle uitstaande EMTN-uitgiften op 31/12/2022.

Tabel 11: Uitstaande EMTN-uitgiften (inclusief private plaatsingen; status op 31/12/2022; bedragen in euro)

	Uitstaand bedrag	Coupon	Eindvervaldag
EMTN	626.500.000	1,341%	12/06/2025
EMTN	750.000.000	0,375%	13/10/2026
EMTN	1.200.000.000	0,010%	23/06/2027
EMTN	120.000.000	3M Euribor (FRN)	29/11/2027
EMTN (duurzaam)	1.320.000.000	0,375%	15/04/2030
EMTN	56.500.000	1,707%	20/11/2030
EMTN	1.500.000.000	0,300%	20/10/2031
EMTN	140.000.000	1,007%	10/11/2031
EMTN	1.250.000.000	3,000%	12/10/2032
EMTN (duurzaam)	500.000.000	1,375%	21/11/2033
EMTN	180.000.000	1,887%	12/06/2035
EMTN	1.065.000.000	0,125%	15/10/2035
EMTN	800.000.000	1,000%	13/10/2036
EMTN	60.000.000	3,250%	30/11/2037
EMTN	20.000.000	1,656%	23/02/2038
EMTN	30.000.000	1,603%	1/03/2038
EMTN	750.000.000	1,500%	12/07/2038
EMTN	10.000.000	1,392%	12/11/2041
EMTN	1.000.000.000	1,875%	2/06/2042
EMTN (duurzaam)	1.250.000.000	3,250%	12/01/2043
EMTN	25.000.000	0,400%	20/11/2043
EMTN (duurzaam)	1.000.000.000	1,500%	11/04/2044
EMTN	25.000.000	0,875%	5/06/2045
EMTN	35.000.000	2,317%	3/07/2045
EMTN (duurzaam)	1.250.000.000	0,875%	21/03/2046
EMTN	115.000.000	1,564%	12/11/2046
EMTN	30.000.000	3,155%	29/11/2047
EMTN	60.000.000	1,863%	28/02/2048
EMTN	25.000.000	0,940%	12/05/2050
EMTN	110.000.000	1,053%	3/06/2050
EMTN	2.000.000.000	1,000%	23/01/2051
EMTN	100.000.000	1,095%	3/06/2055
EMTN	30.000.000	0,600%	19/11/2055
EMTN	80.000.000	1,874%	28/03/2058
EMTN	308.000.000	0,634%	19/11/2060
TOTAAL	17.821.000.000		

2.2.2 EU SURE-programma

De Vlaamse Gemeenschap heeft **2 leningen** uitstaan in het kader van het EU SURE-programma, goed voor een **totaalbedrag van 1,195 miljard euro**. Tabel 12 biedt meer details over de uitstaande leningen onder het programma.

Tabel 12: Uitstaande leningen onder het EU SURE-programma (status op 31/12/2022; bedragen in euro)

	Nominaal bedrag	Coupon	Yield	Begindatum	Eindvervaldag ¹
SURE 2029	656.651.000	0,000%	0,019%	25/05/2021	4/07/2029
SURE 2047	538.729.000	0,750%	0,757%	25/05/2021	4/01/2047
TOTAAL	1.195.380.000				

¹ Eindvervaldag waarop de federale overheid de lening terugbetaalt aan de EU. De Vlaamse overheid zal het nominale bedrag enkele dagen eerder uitbetalen aan de federale overheid.

SURE staat voor het Europees instrument voor tijdelijke steun om het risico op werkloosheid in noodsituaties te beperken. Het werd in het leven geroepen voor EU-landen die voor hoge uitgaven staan om de negatieve economische en sociale gevolgen van de coronapandemie op te vangen. Het is een essentieel onderdeel van de EU-strategie om de bevolking te ontzien en de ernstige economische en maatschappelijke gevolgen van de coronapandemie te beperken.

2.2.3 EIB-leningen

De Europese Investeringsbank (EIB) verstrekke in 2022 **2 leningen** aan de Vlaamse Gemeenschap voor een **totaalbedrag van 250 miljoen euro**. De leningen dienen ter financiering van het **Oosterweelproject**.

Beide leningen hebben een **looptijd van 40 jaar**. De Vlaamse Gemeenschap zal ze terugbetalen volgens **gelijke kapitaalaflossingen vanaf 2029**. De Oosterweelverbinding zal in de toekomst inkomsten genereren wanneer ze volledig operationeel is. Daarmee worden de leningen van de Vlaamse overheid terugbetaald.

De eerste tranche werd in april opgenomen aan een vaste rentevoet van **1,398%**. De EIB verstrekke de tweede tranche in december aan een vaste rentevoet van **2,664%**.

Tabel 13: Uitstaande EIB-leningen ter financiering van het Oosterweelproject (status op 31/12/2022; bedragen in euro)

	Nominaal bedrag	Rentevoet	Begindatum	Eindvervaldag
EIB tranche 1	150.000.000	1,398%	7/04/2022	7/04/2062
EIB tranche 2	100.000.000	2,664%	12/12/2022	12/12/2062
TOTAAL	250.000.000			

2.2.4 Schuldschein

In 2022 gaf de Vlaamse Gemeenschap geen nieuwe Schuldscheins⁵ uit. Tabel 14 vat de uitstaande Schuldscheins op 31/12/2022 samen.

Tabel 14: De uitstaande Schuldscheins (status op 31/12/2022; bedragen in euro)

	Uitstaand bedrag	Coupon	Eindvervaldag
Schuldschein	17.500.000	1,007%	10/11/2031
Schuldschein	20.000.000	1,564%	12/11/2046
TOTAAL	37.500.000		

⁵ Een Schuldschein is een leningsovereenkomst naar Duits recht.

2.2.5 Overgenomen bankleningen

De Vlaamse Gemeenschap had eind 2022 **79,26 miljoen euro** aan overgenomen bankleningen uitstaan. In 2022 betaalde ze 8,31 miljoen euro kapitaal terug, waarvan 0,37 miljoen euro vervroegde terugbetalingen zonder kosten. De betaalde **intresten** bedroegen in 2022 **3,45 miljoen euro**.

Tabel 15 biedt meer details over de uitstaande overgenomen bankleningen op 31/12/2022.

Tabel 15: Uitstaande overgenomen bankleningen (status op 31/12/2022; bedragen in euro)

	Uitstaand bedrag	Gemiddelde rentevoet	Gemiddelde resterende looptijd
Gemeenteleningen	53.222.075,16	3,91%	6 jaar en 11 maanden
Gemeentelijke Holding	25.000.000,00	4,46%	3 jaar en 8 maanden
Vismijn Oostende	1.038.782,68	4,85%	2 jaar en 3 maanden
TOTAAL	79.260.857,84		

De Vlaamse overheid nam in het verleden verschillende bankleningen over op basis van uiteenlopende beweegredenen⁶. Het zijn meer bepaald bankleningen van:

- Vrijwillig gefusioneerde gemeenten
- De vrijwillig vereffende Gemeentelijke Holding
- De stad Oostende in het kader van de vismijn

Tot op heden vertonen bepaalde overgenomen leningen nog steeds een openstaand saldo en worden er dus periodiek kapitaalaflossingen en intresten betaald.

⁶ Bijlage 3 biedt meer achtergrond bij de overgenomen bankleningen.

2.3 Kortetermijnschuldinstrumenten

De kortetermijnschuldinstrumenten bestaan uit:

- De kredietlijn bij de kassier
- Het BCP-programma
- Kortetermijnleningen

2.3.1 De kredietlijn bij de kassier

Eind 2022 stond er in totaal **826,08 miljoen euro** 'schuld' uit op de zichtrekeningen.

De Vlaamse overheid benut haar kredietlijn intensief. Die laat via **opnames aan vlottende rentevoeten** (i.e. €STR, euro short-term rate) **diversificatie** toe. De meeste langetermijnschulden worden namelijk met een vaste rentevoet afgesloten. De Vlaamse overheid ijvert naar een evenwicht tussen een zo groot mogelijke zekerheid over het benodigde intrestbudget en het benutten van de (veelal) lagere kortetermijnrentes.

Net zoals de voorbije jaren genereerde de kredietlijn ook **in een groot deel van 2022 een opbrengst**. De huidige kassier betaalt namelijk een rentevergoeding bij een negatief saldo op de zichtrekening in combinatie met een negatieve rentevoet (€STR). Vanaf midden september was die rentevoet opnieuw positief, waardoor financiering via de kredietlijn de Vlaamse Gemeenschap weer geld kost.

2.3.2 Belgian Commercial Paper

De Vlaamse Gemeenschap **gebruikte in 2022 haar BCP-programma maximaal**. In januari gaf ze 1 miljard euro BCP op 3 maanden uit, dat in april werd doorgerold. In juli werd het uitgiftebedrag verhoogd tot 1,5 miljard euro, de maximale capaciteit van het BCP-programma. Ook in oktober werd 1,5 miljard euro doorgerold.

Tabel 16: BCP-uitgiften in 2022 (in euro)

Nominaal bedrag	Rentevoet	Begindatum	Eindvervaldag
1.000.000.000	-0,440%	17/01/2022	19/04/2022
1.000.000.000	-0,380%	19/04/2022	19/07/2022
1.500.000.000	0,150%	19/07/2022	19/10/2022
1.500.000.000	1,608%	19/10/2022	19/01/2023

De keuze om het BCP-programma maximaal te benutten was meerledig:

- Het laat **diversificatie** van een gedeelte van de schuldportefeuille naar kortetermijnrentes toe
- In de eerste helft van het jaar waren de **kortetermijnrentes nog sterk negatief**. De financiering bracht dus intresten op.
- Kortetermijnfinanciering biedt **meer flexibiliteit** om tijdelijke kastekorten op te vangen

De Vlaamse overheid beschikt sinds 2009 over een Belgian Commercial Paper (BCP) programma. Via dat programma kan de Vlaamse overheid kortetermijnpapier op de Belgische markt uitgeven. Het totaal uitstaand bedrag op het BCP-programma mag maximaal 1,5 miljard euro bedragen. De Vlaamse Gemeenschap kiest via een aanbesteding de handelaars die het Vlaamse kortetermijnpapier in de markt mogen plaatsen.

2.3.3 Kortetermijnleningen

Eind 2022 had de Vlaamse Gemeenschap **100 miljoen euro aan kortetermijnleningen uitstaan**. Ze kan namelijk ook buiten haar BCP-programma kortetermijnleningen uitgeven.

Zo werden in 2022 **6 kortetermijnleningen van 50 miljoen euro aangegaan**. Tabel 17 biedt een gedetailleerd overzicht van die leningen.

Tabel 17: Opgenomen kortetermijnleningen in 2022 (in euro)

Nominaal bedrag	Rentevoet	Begindatum	Eindvervaldag
50.000.000	-0,500%	18/01/2022	18/07/2022
50.000.000	-0,420%	9/05/2022	9/08/2022
50.000.000	-0,020%	18/07/2022	18/10/2022
50.000.000	0,300%	9/08/2022	9/11/2022
50.000.000	2,100%	14/12/2022	14/03/2023
50.000.000	2,100%	15/12/2022	15/03/2023

De eerste 3 kortetermijnleningen brachten de Vlaamse Gemeenschap rente op door de negatieve kortetermijnrentevoeten in de eerste helft van 2022.

2.4 Risicobeheer

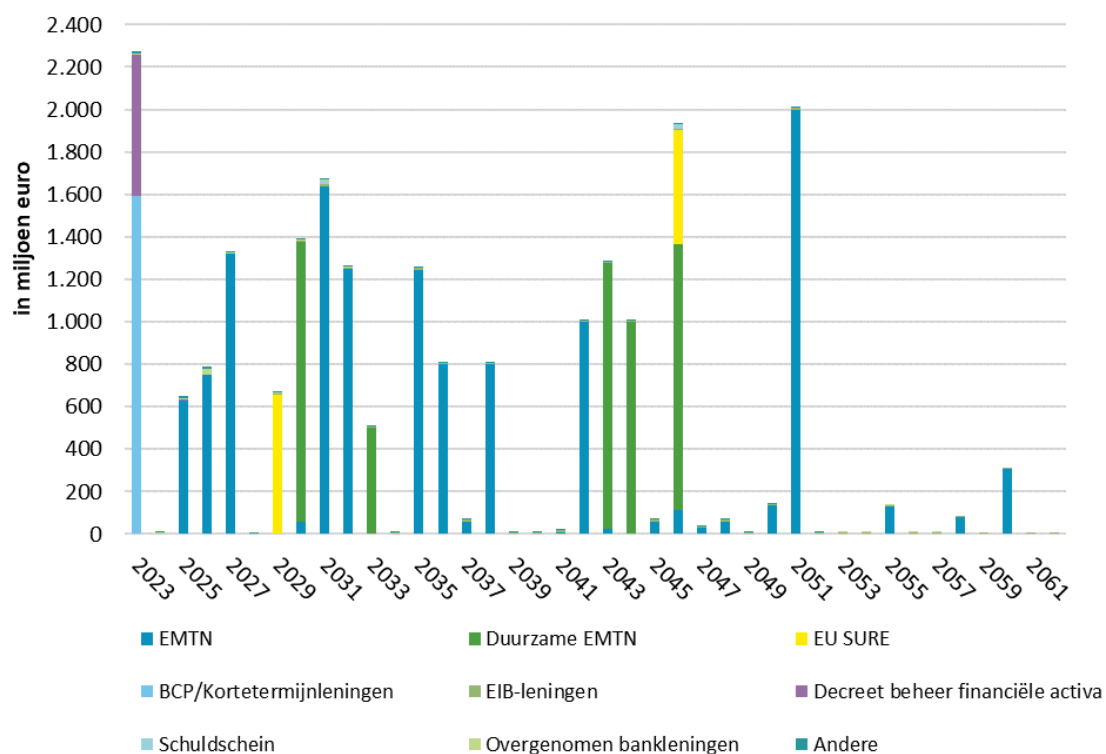
2.4.1 Aflossingskalender

Op 31/12/2022 bedroegen de **totale aflossingen voor 2023 2,273 miljard euro**:

- BCP: 1,494 miljard euro
- Decreet beheer financiële activa: 664,55 miljoen euro
- Kortetermijnleningen: 100 miljoen euro
- Overgenomen bankleningen: 5,57 miljoen euro
- Andere (erfpachten en Amoras): 8,63 miljoen euro

Figuur 9 geeft de volledige aflossingskalender van de uitstaande directe schuld op 31/12/2022 weer. De aflossingskalender bevat ook de schuld in het kader van het decreet optimalisatie van het beheer van de financiële activa van de Vlaamse overheidsentiteiten. De uitstaande 'schuld' op de zichtrekeningen (826,08 miljoen euro) wordt buiten beschouwing gelaten.

Figuur 9: Aflossingskalender uitstaande directe schuld (in miljoen euro; status op 31/12/2022)

Beleggingen via decreet vaak herbelegd

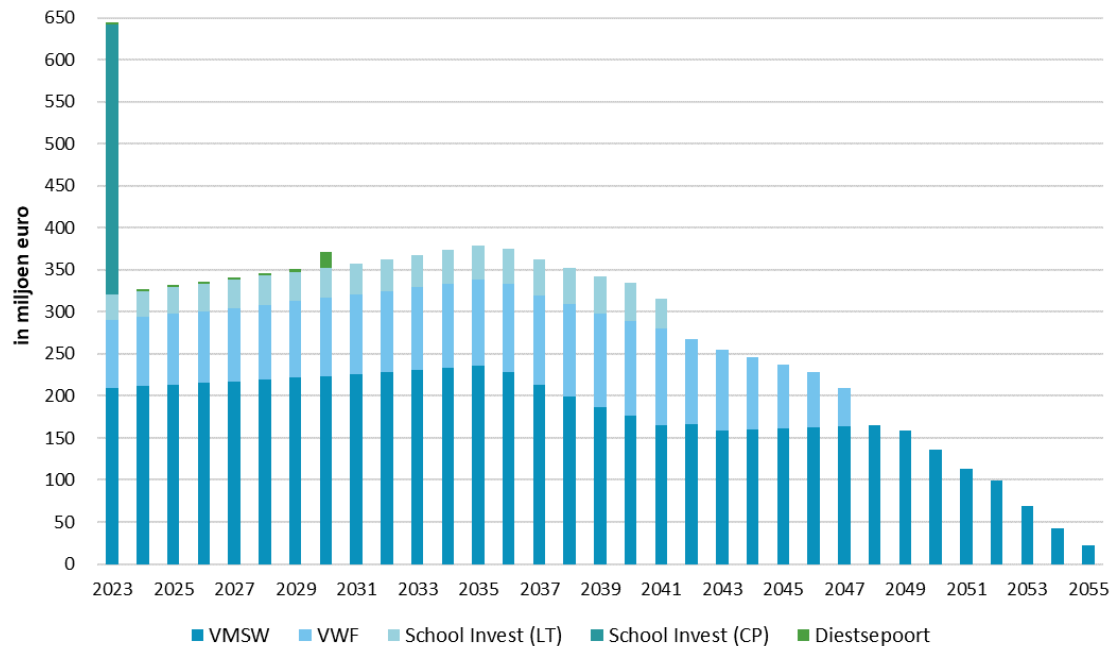
Een belangrijke kanttekening bij de aflossingskalender is dat de entiteiten in het verleden het **grootste deel van hun beleggingen in Vlaams schuldpapier herbelegden**. In 2022 bouwden enkele entiteiten hun beleggingen gedeeltelijk of volledig af, terwijl andere entiteiten net bijkomende gelden belegden. Globaal resulteerde dat in een lichte daling met 31,95 miljoen euro (zie ook: *B.2.5 Decreet betreffende de optimalisatie van het beheer van de financiële activa van de Vlaamse overheidsentiteiten*).

Ook voor 2023 verwachten we eenzelfde tendens waarbij de meeste entiteiten hun gelden zullen herbeleggen. De herbeleggingen tijdens de eerste maanden van 2023 bevestigen dat vermoeden. Daarnaast deden enkele entiteiten begin 2023 ook al heel wat bijkomende beleggingen.

2.4.2 Ontvangsten rechtstreekse financieringen

De Vlaamse overheid bezit ook **onderliggende activa die inkomsten genereren** voor de uitstaande directe schulden. Zo ontvangt ze momenteel terugbetalingen in het kader van de **rechtstreekse financieringen** van de afgelopen jaren van **VMSW, VWF, School Invest en Diestsepoort**. Ook in de toekomst houden die ontvangsten aan.

Figuur 10: Ontvangstenkalender rechtstreekse financieringen (in miljoen euro; status op 31/12/2022)

Tot 2035 nemen de totale jaarlijkse kapitaalaflossingen toe van 323 miljoen euro (exclusief het CP van School Invest) in 2023 tot iets meer dan 379 miljoen euro in 2035. Daarna nemen ze geleidelijk aan af om tegen eind 2055 volledig uit te doven.

Tabel 18 geeft inzicht in de nieuwe rechtstreekse financieringen in 2022 en de totaal uitstaande bedragen eind 2022.

Tabel 18: Rechtstreekse financieringen in 2022 en totaal uitstaande bedragen (status op 31/12/2022; in miljoen euro)

	Rechtstreekse financiering 2022	Totaal uitstaand bedrag
VMSW	800,00	5.833,80
VWF	912,00	2.321,55
School Invest	95,96	1.034,06
Diestsepoort	-	36,60
TOTAAL	1.807,96	9.226,01

Meeste rechtstreekse financieringen aan VMSW en VWF

Het grootste deel van de kapitaalaflossingen is door **VMSW en VWF** verschuldigd. Eind 2022 bedroegen de uitstaande rechtstreekse financieringen aan die entiteiten respectievelijk **5,834 en 2,322 miljard euro**. Dat is samen goed voor 88,4% van het totaal.

CP en langetermijnlening School Invest

De Vlaamse Gemeenschap financiert ook School Invest. School Invest geeft commercial paper (CP) uit, waarop de Vlaamse overheid intekent. Eind 2022 had ze voor **321,26 miljoen euro CP** in handen. De looptijd van het CP bedraagt 3 maanden, maar School Invest rolt het op vervaldag steeds opnieuw door in functie van de liquiditeitsnoden.

In 2017 werd het grootste gedeelte van het CP van School Invest (854,6 miljoen euro) omgezet in een **langetermijnlening** op 24 jaar met vlottende rentevoet. In de loop van 2022 werd 29,75 miljoen euro van de langetermijnlening terugbetaald, gespreid over vier trimestriële betalingen. Daardoor bedroeg het uitstaand saldo op 31 december 2022 nog **712,8 miljoen euro**.

2.4.3 Rentekosten en -evolutie

Betaalde en toerekenbare intresten

Tabel 19 geeft de **intrestbedragen** weer die gedurende 2022 voor de **schuldinstrumenten** boekhoudkundig aangerekend en betaald werden.

Tabel 19: Overzicht toerekenbare en betaalde intresten op schuldinstrumenten in 2022 (in euro)

	Toerekenbaar	Betaald
EMTN	147.873.540,49	130.866.282,74
EU SURE	4.040.467,50	4.040.467,50
EIB-leningen	1.665.175,00	0,00
Schuldschein	489.025,00	489.025,00
Overgenomen bankleningen	3.430.470,52	3.452.104,50
Belgian Commercial Paper ¹	5.445.763,16	574.779,68
Kortetermijnleningen ¹	134.583,33	38.333,33
TOTAAL	163.079.024,99	139.460.992,75

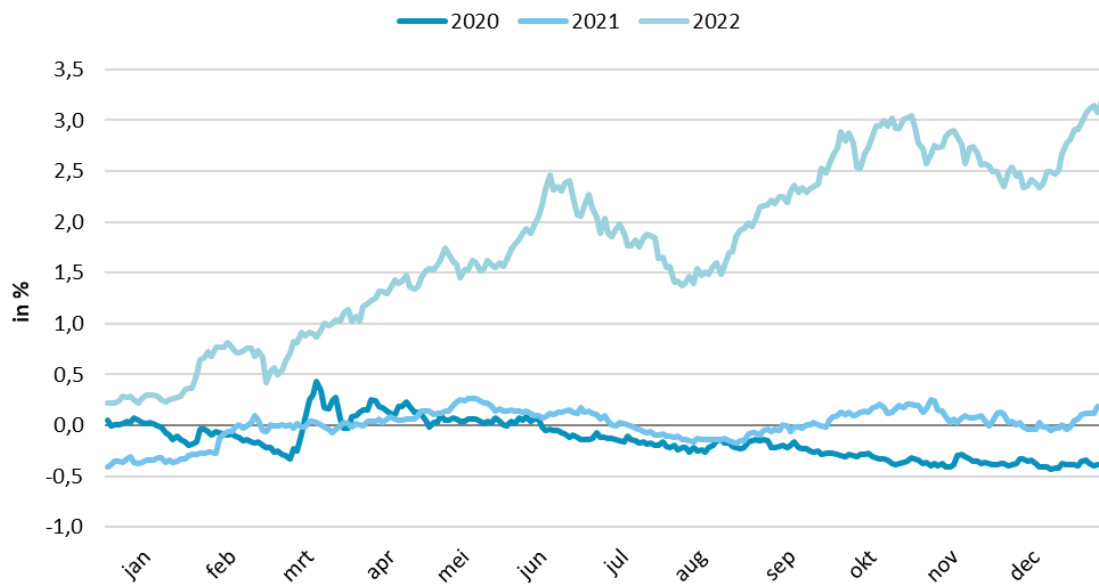
¹ Exclusief ontvangen bedragen ten gevolge van negatieve intrestvoeten

De **totale geconsolideerde rente-uitgaven** van de Vlaamse overheid bedroegen in 2022 **456,69 miljoen euro**.

Rente-evolutie

In 2022 eindigde **een lange periode van zeer lage marktrentevoeten**. De marktrenten bevonden zich de afgelopen jaren op historisch lage en zelfs negatieve niveaus, maar namen in 2022 geleidelijk weer toe. Dat was het gevolg van het restrictieve monetaire beleid van centrale banken om de hoog oplopende inflatie in te perken. De Vlaamse Gemeenschap ging de **afgelopen jaren enkel langetermijnfinancieringen met vaste rentevoet** aan. Daardoor kan ze nog jarenlang profiteren van zeer aantrekkelijke rentevoeten.

Figuur 11: Markttrentes in de periode 2020-2022 (rendement OLO 10 jaar; in %)

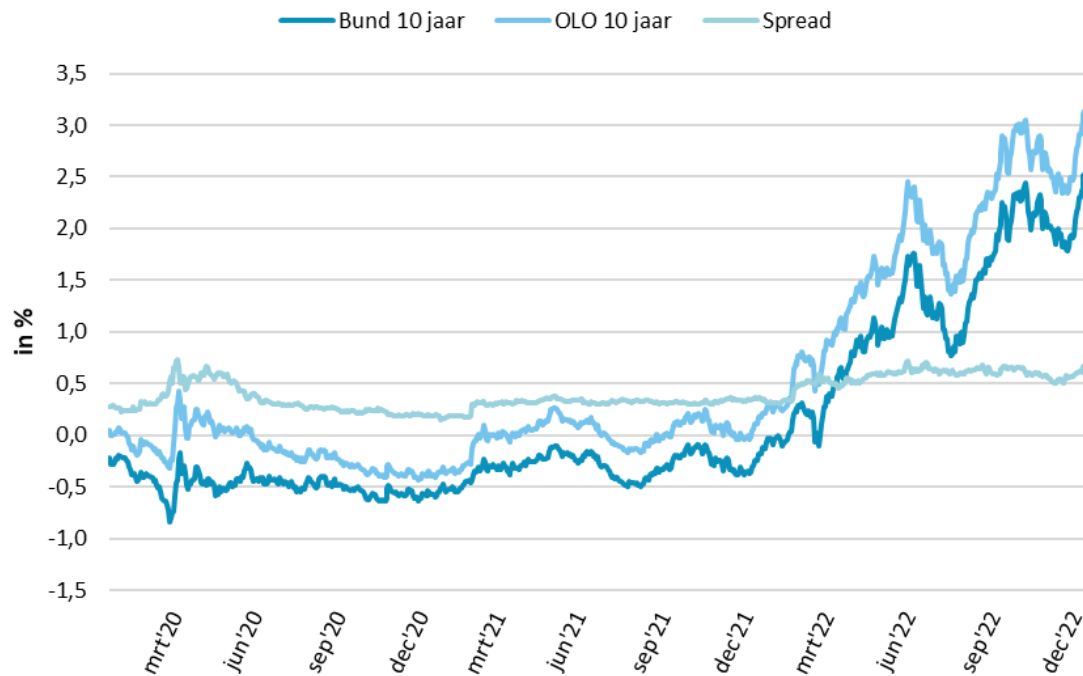

Spread OLO-Bund

Ook de **spread tussen de Belgische en Duitse tienjaarsrente nam in 2022 toe**. Begin 2022 bedroeg die nog 34 basispunten, maar op het einde van 2022 was de spread tot 63 basispunten gestegen.

De volatiliteit en onzekerheid op de financiële markten leidden tot de toename van de spread. De gemiddelde spread bedroeg in 2022 56 basispunten, tegenover 31 basispunten in 2021 en 33 basispunten in 2020.

Figuur 12: Belgische en Duitse tienjaarsrente in de periode 2020-2022 (rendement OLO 10 jaar, Bund 10 jaar en spread; in %)

2.4.4 Verhouding vaste versus vlottende schuld

Eind 2022 bestond de schuldmix uit **88,38% vaste schuld** versus **11,62% vlottende schuld**.

De Vlaamse Gemeenschap deelt haar schuldportefeuille steeds voorzichtig in met een focus op langetermijnfinancieringen met vaste rentevoet. Daardoor bestond de schuldmix eind 2021 uit 93,29% vaste schuld en 6,71% vlottende schuld. Ook in 2022 werd sterk op langetermijnfinancieringen met vaste rentevoet ingezet.

Optimalisatie rentestructuur

Toch besliste de Vlaamse Gemeenschap in 2022 om het aandeel **vlottende schuld geleidelijk aan te verhogen**. Ze deed dat door:

- De bijkomende uitgifte van BCP en kortetermijnleningen: +543,99 miljoen euro t.o.v. eind 2021
- De bijkomende benutting van de kredietlijn: +680,42 miljoen euro t.o.v. eind 2021
- Een private plaatsing met vlottende rentevoet onder het EMTN-programma: 120 miljoen euro

Op die manier speelt ze in op de gestegen marktrentes en probeert ze haar rentestructuur te optimaliseren. De kortetermijnfinancieringen bieden ook een grotere flexibiliteit.

Tabel 20 biedt een gedetailleerd overzicht van de rentestructuur van de Vlaamse schuldportefeuille op het einde van 2021 en 2022. De verhouding tussen de gebruikte schuldproducten met een vaste en vlottende rentevoet wordt uitsluitend op het niveau van de schuldinstrumenten geanalyseerd.

Tabel 20: Rentestructuur van de schuldportefeuille eind 2021 en 2022 (bedragen in miljoen euro)

Instrument	Structuur	31/12/2021		31/12/2022	
		Uitstaand bedrag	Aandeel	Uitstaand bedrag	Aandeel
EMTN	Vast	15.244,50	85,57%	17.701,00	81,01%
EU SURE	Vast	1.195,38	6,71%	1.195,38	5,47%
EIB-leningen	Vast	-	-	250,00	1,14%
Overgenomen bankleningen	Vast	87,57	0,49%	79,26	0,36%
Schuldschein	Vast	37,50	0,21%	37,50	0,17%
Overige	Vast	55,22	0,31%	46,64	0,21%
TOTAAL	Vast	16.620,18	93,29%	19.309,78	88,38%
BCP/Kortetermijnleningen	Vlottend	1.049,87	5,89%	1.593,86	7,29%
Zichtrekeningen	Vlottend	145,66	0,82%	826,08	3,78%
EMTN	Vlottend	-	-	120,00	0,55%
TOTAAL	Vlottend	1.195,53	6,71%	2.539,94	11,62%
		17.815,70		21.849,72	

2.4.5 Rentegevoeligheid van de schuld

De gemiddelde rentevoet van de totale directe schuld nam in 2022 met **48 basispunten toe tot 1,21%**. Eind 2021 bedroeg die namelijk 0,74%. De toename is een logisch gevolg van de gestegen marktrentes (zie ook: *B.2.4.3 Rentekosten en -evolutie*). Het leeuwendeel van de uitstaande directe schulden heeft wel een vaste rentevoet, maar de hogere marktrentes gelden uiteraard wel voor de nieuwe financieringen aangegaan in 2022.

De gemiddelde resterende looptijd van de totale directe schuld nam in 2022 met **1 jaar af en bedroeg eind 2022 13 jaar en 9 maanden**. Dat is het gevolg van de beslissing van de Vlaamse Gemeenschap om het aandeel vlottende schuld geleidelijk aan te verhogen (zie ook: *B.2.4.4 Verhouding vaste versus vlottende schuld*).

Tabel 21: Synthese kerncijfers directe schuld¹ eind 2022 (EMTN, EU SURE, EIB-leningen, Schuldschein, BCP, kortetermijnleningen, bankleningen en decreet optimalisatie van het beheer van de financiële activa; bedragen in miljoen euro)

Resterend schuldsaldo	Gemiddelde rentevoet	Gemiddelde resterende looptijd
21.652,03	1,21%	13 jaar en 9 maanden

¹ Uitzonderd de zichtrekeningen, erfpachten & Amoras.

Exclusief decreet beheer financiële activa

De **gemiddelde resterende looptijd** van de directe schuld exclusief de beleggingen in het kader van het decreet bedroeg eind 2022 **14 jaar en 3 maanden**. Dat is 6 maanden langer dan de gemiddelde resterende looptijd van de totale directe schuld. De verklaring daarvoor is dat 98,45% van de beleggingen (664,55 miljoen euro) in het kader van het decreet eind 2022 een resterende looptijd van 1 jaar of minder had.

De **gemiddelde rentevoet** van de directe schuld exclusief de beleggingen in het kader van het decreet is **met 1,20% quasi gelijk** aan die van de totale directe schuld. De afgelopen jaren was wel een verschil merkbaar, doordat toen bijna alle beleggingen door Vlaamse entiteiten in het kader van het decreet aan een rentevoet van 0% werden geplaatst. Door de gestegen marktrentevoeten ontvangen de entiteiten nu opnieuw rente op hun beleggingen bij de Vlaamse Gemeenschap.

Tabel 22: Synthese kerncijfers directe schuld¹ eind 2022 (EMTN, EU SURE, EIB-leningen, Schuldschein, BCP, kortetermijnleningen en bankleningen; bedragen in miljoen euro)

Resterend schuldsaldo	Gemiddelde rentevoet	Gemiddelde resterende looptijd
20.977,00	1,20%	14 jaar en 3 maanden

¹ Uitzonderd de zichtrekeningen, erfpachten & Amoras.

2.4.6 Indekkingsinstrumenten

De Vlaamse overheid heeft vandaag **een vlotte toegang tot de kapitaalmarkten**. Ze kan kapitaal ontfangen in euro voor de door haar gewenste looptijd en tegen de door haar gewenste referentierente. Daardoor is het voor de Vlaamse overheid **niet nodig om valuta- of renterisico's af te dekken**.

Overgenomen swaps

De **Vlaamse Gemeenschap nam eind 2012 de swaps van PMV re Vinci over** door de herclassificatie van Diestsepoort NV. PMV re Vinci ging die in de zomer van 2008 bij ING aan ter dekking van de toekomstige variatie in de vlottende basisrente op haar uitstaande leningen. Onder die swaps wordt het Euribor-tarief (Euribor 6 maanden) halfjaarlijks tegen een vaste rentevoet van 4,85% gewisseld voor een totaalbedrag van 40 miljoen euro. De looptijd bedroeg 20 jaar.

Van die 40 miljoen euro neemt **16 miljoen euro** de vorm van een **bulletlening** aan. Voor de resterende 24 miljoen euro zijn kapitaalaflossingen voorzien. Eind 2022 bedroeg het kapitaal van die laatste swap **12,43 miljoen euro**. De eindvervaldag van beide swaps is **15 oktober 2030**.

De impact van die lopende rente-indekkingen wordt back-to-back doorgegeven aan Diestsepoort NV, zodat **de kost en het risico bij die vennootschap blijven**.

2.5 Decreet betreffende de optimalisatie van het beheer van de financiële activa van de Vlaamse overheidsentiteiten

2.5.1 Achtergrond

Instellingen die behoren tot de consolidatiekring en voldoen aan bepaalde voorwaarden (o.a. voor minstens 50 procent in handen zijn van de Vlaamse overheid) zijn **decretaal verplicht om hun overtollige langetermijnliquiditeiten in de Vlaamse Gemeenschap te beleggen**. Andere instellingen kunnen op vrijwillige basis toetreden, zoals hogescholen en universiteiten of het Vlaams Parlement.

Bovendien moeten de instellingen ook hun **overtollige kortetermijnliquiditeiten** beleggen in de Vlaamse Gemeenschap **voor zover er geen interessantere beleggingsalternatieven zijn** met een gelijkaardige rating als die van Vlaanderen.

Op 1 oktober 2018 trad het decreet betreffende de optimalisatie van het beheer van de financiële activa van de Vlaamse overheidsentiteiten in werking. Dat decreet is sinds 1 januari 2020 in het decreet houdende de Vlaamse Codex Overheidsfinanciën (VCO) opgenomen.

2.5.2 Doel en voordelen

Het decreet heeft in de eerste plaats tot doel **de geconsolideerde schuldbasis in haar geheel te doen dalen**. Doordat de ene overheidsentiteit haar tijdelijk beschikbare middelen belegt in de schuld van een andere overheidsentiteit, daalt zowel de geconsolideerde schuldbasis van de lenende overheidsentiteit als de geconsolideerde Vlaamse schuld in haar geheel. Het INR (Instituut voor de Nationale Rekeningen) brengt die belegde bedragen namelijk in mindering van de totale Vlaamse schuld.

Beleggen in Vlaams papier biedt **voordelen** voor zowel de geconsolideerde Vlaamse overheid als voor de beleggende en lenende overheidsentiteiten:

- Toegang tot financiële instrumenten met een duurzaam rendement en een sterke rating
- Vermijden van negatieve kortetermijnrentes bij financiële instellingen (floor van 0%)
- Uitbreiden van de investeerdersbasis
- Beperken van uitgiftekosten

2.5.3 Overzicht en evolutie uitstaande beleggingen

Eind 2022 stond de teller op **675,03 miljoen euro** aan beleggingen in de Vlaamse overheid door **8 verschillende Vlaamse entiteiten**. Dat is een daling met 31,95 miljoen euro ten opzichte van eind 2021.

Tabel 23 geeft een overzicht van de verschillende instellingen die eind 2022 Vlaams schuldpapier in het kader van het decreet in portefeuille hadden. Er wordt een onderscheid gemaakt tussen beleggingen op korte termijn (≤ 1 jaar) en op lange termijn (> 1 jaar).

Tabel 23: Beleggingen in Vlaams schuldpapier in het kader van het decreet (status op 31/12/2022; in miljoen euro)

Instelling	Bedrag	≤ 1 jaar ¹	> 1 jaar ²
De Rand	3,50	3,50	0,00
De Werkvennootschap	20,00	20,00	0,00
Diestsepoort	2,00	2,00	0,00
FWO	2,28	0,00	2,28
Gigant	140,00	90,00	50,00
GO!	161,25	71,00	90,25
VMSW	228,00	218,00	10,00
VPM	118,00	118,00	0,00
TOTAAL	675,03	522,50	152,53

¹ Initiële beleggingstermijn korter dan of gelijk aan 1 jaar.² Initiële beleggingstermijn langer dan 1 jaar.

VMSW, GO! en Gigant in de top 3

Eind 2022 had **VMSW** het meeste Vlaamse schuldpapier in handen (**33,8%**), gevolgd door GO! (23,9%), Gigant (20,7%) en VPM (17,5%).

In 2022 bouwden enkele entiteiten hun beleggingen gedeeltelijk of volledig af, terwijl andere entiteiten net bijkomende gelden belegden. Tabel 24 geeft een samenvattend overzicht⁷ van de evolutie van de beleggingen in Vlaams schuldpapier in het kader van het decreet in 2022. Daartoe worden de uitstaande bedragen eind 2022 vergeleken met die eind 2021.

Tabel 24: Evolutie beleggingen in Vlaams schuldpapier in het kader van het decreet in de periode 2021-2022 (bedragen in miljoen euro)

Instelling	31/12/2021		31/12/2022		Δ Bedrag	Δ Aandeel
	Bedrag	Aandeel	Bedrag	Aandeel		
De Rand	3,00	0,4%	3,50	0,5%	+0,50	+0,1%
De Werkvennootschap	20,00	2,8%	20,00	3,0%	0,00	+0,1%
Diestsepoort	2,00	0,3%	2,00	0,3%	0,00	+0,0%
FFTF	18,75	2,7%	0,00	0,0%	-18,75	-2,7%
FWO	11,68	1,7%	2,28	0,3%	-9,40	-1,3%
Gigant	318,70	45,1%	140,00	20,7%	-178,70	-24,3%
GO!	129,75	18,4%	161,25	23,9%	+31,50	+5,5%
VMSW	85,10 ¹	12,0%	228,00	33,8%	+142,90	+21,7%
VPM	118,00	16,7%	118,00	17,5%	0,00	+0,8%
TOTAAL	706,98	100%	675,03	100%	-31,95	

¹ 85,10 miljoen euro via 2 zichtrekeningen van het centraal kasbeheer van de Vlaamse rechtspersonen.

VMSW en GO! sterkste stijgers

De beleggingen van **VMSW** in Vlaams schuldpapier namen in 2022 met **142,9 miljoen euro toe**. Dat bracht het uitstaand saldo eind 2022 op 228 miljoen euro en maakte van VMSW de belangrijkste belegger. In het verleden belegde VMSW via 2 zichtrekeningen van het centraal kasbeheer van de Vlaamse rechtspersonen, maar sinds 2022 belegt ze rechtstreeks via het decreet.

Ook **GO!** belegde in 2022 **31,5 miljoen euro meer** dan in 2021. Daardoor bedroeg het uitstaand saldo eind 2022 161,25 miljoen euro.

⁷ Bijlage 4 bevat een gedetailleerd overzicht van alle beleggingsbewegingen in het kader van het decreet per entiteit in 2022.

[Gigarant met voorsprong sterkste daler](#)

Gigarant liet in 2022 **178,7 miljoen euro op vervaldag terugbetalen** en daalde daardoor het sterkst. Het bracht het uitstaand saldo eind 2022 op 140 miljoen euro.

De Vlaamse Gemeenschap betaalde op vervaldag ook de enige belegging van **18,75 miljoen euro** van **FFTF** terug. Tot slot liet **FWO** enkele beleggingen op vervaldag komen, waardoor de entiteit in 2022 **9,4 miljoen euro minder** belegde dan in 2021. Eind 2022 had FWO nog 2,28 miljoen euro Vlaams schuld papier in handen.

3. Geconsolideerde schuld

3.1 Achtergrond

De geconsolideerde brutoschuld van de Vlaamse overheid wordt in overeenstemming met het **Instituut voor de Nationale Rekeningen (INR)** samengesteld.

Ze bestaat uit volgende elementen:

- De directe schuld van de Vlaamse ministeries
- De indirecte schuld van de Vlaamse ministeries
- Het negatieve saldo van de globale staat van de zichtrekeningen binnen de ministeries van de Vlaamse overheid (volgens het systeem van cash pooling)
- Het globale negatieve saldo van de geconsolideerde Vlaamse entiteiten binnen het centraal kasbeheer van de Vlaamse rechtspersonen (volgens het systeem van cash pooling)
- Een correctie voor niet-S.1312 entiteiten met een negatief saldo bij het centraal kasbeheer van de Vlaamse rechtspersonen (UZ Gent, OPZ Rekem en OPZ Geel)
- De financiële schulden van de geconsolideerde S.1312 entiteiten
- De schuld uit geconsolideerde publiek-private samenwerkingen (PPS) en alternatief gefinancierde subsidies

Het INR bepaalt welke entiteiten tot de consolidatieperimeter behoren. Voor dit rapport werd het bestand **‘List public units’ (versie april 2023)** gebruikt. Die lijst publiceert het INR op zijn website⁸.

Onderlinge leningen niet meegerekend

De **leningen tussen entiteiten binnen de consolidatieperimeter** worden op geconsolideerd niveau **niet meegerekend**. Ze worden daarom onmiddellijk in mindering van de schuld van de desbetreffende instellingen gebracht.

3.2 Overzicht en evolutie Vlaamse geconsolideerde schuld

De geconsolideerde schuld bedroeg eind 2022 36,465 miljard euro. Dat is een sterke **toename met 3,021 miljard euro**⁹ ten opzichte van eind 2021. De sterke stijging van de directe schuld met 4,034 miljard euro (zie ook: *B.2. Directe schuld*) werd namelijk slechts gedeeltelijk gecompenseerd door de daling met 1,013 miljard euro van de schulden van de geconsolideerde S.1312 entiteiten, inclusief de geconsolideerde PPS-schulden.

Tabel 25 geeft inzicht in de geconsolideerde brutoschuld per entiteit van de Vlaamse overheid in de periode 2020-2022.

⁸ <https://inr-icn.fgov.be/nl/publicatie/nationale-en-regionale-rekeningen>

⁹ Bijlage 5 biedt een vergelijking tussen de geraamde geconsolideerde schuld bij de begrotingsaanpassing 2022 en de effectief gerealiseerde geconsolideerde schuld.

Tabel 25: Evolutie geconsolideerde brutoschuld per entiteit van de Vlaamse overheid op het einde van het jaar in de periode 2020-2022 (status op 31/12/2022, in miljoen euro)

	2020	2021	2022
Directe schuld MVG (inclusief negatieve stand zichtrekening)	13.935,02	17.815,70	21.849,72
Correctie Flemish Community EMTN-obligaties aangehouden door VG S.1312 entiteiten	-103,20	-142,40	-168,30
VG S.1312 entiteiten			
Agentschap Integratie en Inburgering	1,52	1,33	0,00
Agentschap Sport Vlaanderen	0,77	0,58	0,58
BAM	72,44	56,34	40,24
Be-Dive	2,72	2,55	2,27
De Vlaamse Waterweg	2,32	2,04	1,74
EKM's	673,89	751,04	712,39 ¹
Greenville	2,21	1,83	1,44
Kind en Gezin (Opgroei Regie)	0,42	0,28	0,14
Lak Invest	29,18	28,41	27,64
PMV	3,69	3,23	2,77
PMV Corporate Loans	0,00	0,00	6,00
Site Kanaal	0,05	0,05	0,05
Site Ontwikkeling Vlaanderen	7,97	7,50	7,03
Universiteiten en hogescholen	560,03	536,88	575,21
VIB	2,75	2,02	1,25
VIPA	1.376,79	1.270,41	1.159,68
Vitare	0,88	0,88	0,88
VMSW	5.502,92	5.302,15	5.035,45
VVM De Lijn	152,26	142,85	121,30
VWF	2.239,73	2.074,60	1.904,06
Wandelaar Invest	41,35	34,82	27,88
Ziekenhuisinfrastructuur	3.657,97	3.341,39	3.027,08
Andere entiteiten ²	0,00	8,44	29,71
SUBTOTAAL	14.331,85	13.569,63	12.684,78
AGION			
Nationaal Waarborgfonds	10,45	7,16	3,89
Agion (overgangperiode)	1,88	1,11	0,22
Agion (systeem vanaf 1993)	373,53	388,88	426,01
SUBTOTAAL	385,87	397,15	430,12
Geconsolideerde PPS-schulden			
DBFM Scholen van Morgen	151,88	207,02	151,79
Brabo I	169,30	165,57	159,40
Livan Infrastructure	88,46	85,06	82,28
Via-Invest Zaventem	52,51	51,20	49,77
R4	85,23	82,97	80,62
Noord-Zuid Kempen	204,67	198,33	191,77
Toerisme Vlaanderen	5,40	5,96	5,74
SUBTOTAAL	757,45	796,11	721,37
Groenestroomcertificaten	108,39	202,53 ³	202,53
Overlopende rekening m.b.t. BFW	867,58	813,70	752,84
Totale geconsolideerde schuld	30.282,95	33.452,42	36.473,06
Correctie VG S.1312 entiteiten die schuldbewijzen in portefeuille hebben van andere VG S.1312 entiteiten	-8,06	-7,84	-7,63
Totale geconsolideerde schuld	30.274,89	33.444,58	36.465,43

¹ Raming door het INR. ² Onvoldoende gegevens beschikbaar.

³ Gewijzigd ten opzichte van het KSW-rapport 2021.

Correctielijnen onderlinge schuldbewijzen

Tabel 25 bevat een **correctielijn voor Vlaamse entiteiten die Vlaamse EMTN-obligaties als belegging in portefeuille hebben**. Eind 2022 waren dat:

- KU Leuven: 156,7 miljoen euro
- Vlaams Parlement: 6 miljoen euro
- Agentschap Vlaamse Sociale Bescherming: 5,6 miljoen euro

Een **tweede correctielijn** corrigeert voor Vlaamse entiteiten die schuldbewijzen van andere Vlaamse entiteiten in handen hebben. Eind 2022 werden **schuldbewijzen van Lak Invest** aangehouden door:

- Agentschap Vlaamse Sociale Bescherming: 6,23 miljoen euro
- PMV: 1,4 miljoen euro

3.3 Vlaamse geconsolideerde brutoschuld (INR-notificatie april 2023)

Het INR meldt in zijn notificatie van april 2023 een Vlaamse bijdrage tot de geconsolideerde brutoschuld (Maastrichtschuld) van **32,171 miljard euro** voor het jaar 2022.

Tabel 26: Vlaamse geconsolideerde brutoschuld INR-notificatie april 2023 (status op 31/12/2022; in miljoen euro)

VI. Gem. - Geconsolideerde brutoschuld	33.977,00	S.1312 Maastrichtschuld
Door VI. Gem. aangehouden schulden, uitgegeven door Vlaamse S.1312 entiteiten ¹	1.250,73	S.1312 Maastrichtschuld
Door VI. Gem. aangehouden schulden, uitgegeven door andere S.1312 entiteiten ²	1,00	
VI. Gem. - Geconsolideerde brutoschuld S.1312	32.725,27	
Door VI. Gem. aangehouden schulden, uitgegeven door andere S.13 sectoren	553,79	S.1312 Maastrichtschuld
VI. Gem. - Bijdragen tot de geconsolideerde brutoschuld	32.171,48	

¹ School Invest, Diestsepoort, VSB, Vlaams Parlement, KU Leuven en PMV.

² SOFICO.

Bron: Instituut voor de Nationale Rekeningen

Methodiek INR

Het INR rapporteert over de **schulddispositie van de diverse Belgische overheden**. Er wordt een onderscheid gemaakt tussen de geconsolideerde brutoschuld enerzijds en de bijdrage tot de Maastrichtschuld anderzijds. Die laatstgenoemde valt kleiner uit omwille van inter- en intrasectorale schuldcorrecties.

Het INR hanteert het **concept 'bijdrage tot de Maastrichtschuld'** omdat de **diverse overheden soms schuldtitels van elkaar** of van overheidsinstellingen van dezelfde overheid of overheidssector **aanhouden**. De bijdrage tot de Maastrichtschuld stemt overeen met de geconsolideerde brutoschuld van een entiteit, verminderd met de door haar aangehouden financiële activa van:

- De overige entiteiten van een deelsector (intrasectorale consolidatie)
- De overige deelsectoren van de overheid (intersectorale consolidatie)

Verschillen tussen methodiek KSW-rapport en INR

Deze rapportering corrigeert de Vlaamse geconsolideerde brutoschuld evenwel **alleen voor schuldtitels waarvan de Vlaamse overheid** vanuit een geconsolideerd standpunt **zowel schuldeiser als schuldenaar is**.

Tabel 27 verklaart in detail het verschil (4,294 miljard euro) tussen het geconsolideerde schuld cijfer in dit rapport en dat van het INR. Het verschil is te wijten aan het feit dat:

- Het INR de post 'ziekenhuisinfrastructuur' niet meeneemt (3,027 miljard euro)
- Het INR de post 'overlopende rekening m.b.t. BFW' niet meeneemt (752,84 miljoen euro)
- Dit rapport niet voor de aangehouden schulden uitgegeven door andere S.13 sectoren (lokale overheden, federale overheid) corrigeert (553,79 miljoen euro)
- Dit rapport enkel voor de aangehouden schulden uitgegeven door Vlaamse S.1312 entiteiten corrigeert, terwijl het INR ook met beleggingen in andere S.1312 entiteiten (bv. Waalse rekening houdt (1 miljoen euro)
- Het INR ook de langetermijnhandelsschulden meeneemt, in tegenstelling tot het KSW-rapport (-2,79 miljoen euro)
- Het INR een foutieve uitstaande BCP-schuld rapporteert (-6,14 miljoen euro)
- Dit rapport recentere en accuratere gegevens gebruikt (-31,83 miljoen euro), wat ook tabel 28 in detail illustreert

Tabel 27: Overzicht verschillen geconsolideerde brutoschuld INR ten opzichte van KSW-rapport eind 2022 (in miljoen euro)

VI. Gem. - Geconsolideerde brutoschuld	33.977,00	S.1312 Maastrichtschuld
Door VI. Gem. aangehouden schulden, uitgegeven door Vlaamse en andere S.1312 entiteiten	1.251,73	S.1312 Maastrichtschuld
VI. Gem. - Geconsolideerde brutoschuld S.1312	32.725,27	
Door VI. Gem. aangehouden schulden, uitgegeven door andere S.13 sectoren	553,79	S.1312 Maastrichtschuld
VI. Gem. - Bijdragen tot de geconsolideerde brutoschuld	32.171,48	

Uitgevoerde correcties op gegevens INR voor KSW-rapport 2022

De post 'ziekenhuisfinanciering' die het INR niet meetelt	3.027,08
De post 'overlopende rekening m.b.t. BFW' die het INR niet meetelt	752,84
Aangehouden schulden uitgegeven door andere S.13 sectoren	553,79
Aangehouden schulden uitgegeven door niet-Vlaamse S.1312 entiteiten	1,00
Langetermijnhandelsschulden die het INR wel meetelt	-2,79
De foutieve uitstaande BCP-schuld gerapporteerd door het INR	-6,14
Gebruik recentere en accuratere gegevens	-31,83
Totaal correcties	4.293,95
Totale geconsolideerde schuld KSW-rapport 2022	36.465,43

Verschillen door recentere en accuratere gegevens

Het INR gebruikt voor zijn berekeningen gegevens van **begin 2023**. Dit rapport gebruikt daarentegen gegevens die entiteiten **eind maart 2023** in hun jaarrekeningen doorgaven. Daardoor zijn er verschillen tussen de door het INR gerapporteerde gegevens en die vermeld in dit rapport.

Het belangrijkste verschil ontstond doordat Artesis Plantijn Hogeschool Antwerpen initieel te veel schulden opnam. Daardoor rapporteerde het INR 30 miljoen euro meer. Tabel 28 biedt een overzicht van alle verschillen¹⁰.

¹⁰ Bijlage 6 bevat een gedetailleerde aansluiting van de INR-notificatie met de rekeningen van de Vlaamse Gemeenschap en de Vlaamse rechtspersonen voor 2022.

Tabel 28: Overzicht verschillen geconsolideerde brutoschuld INR ten opzichte van KSW-rapport eind 2022 door gebruik recentere en accuratere gegevens (in miljoen euro)

	INR	KSW-rapport	Vershil
Artesis Plantijn Hogeschool Antwerpen (AP)	85,83	55,83	-30,00
Vrije Universiteit Brussel (VUB)	39,75	38,84	-0,90
VVM De Lijn	122,18	121,30	-0,88
Gemeenschapsonderwijs (GOI)	0,56	0,00	-0,56
Universiteit Gent (UGent)	129,96	129,41	-0,55
UC Leuven	12,08	12,48	0,40
Arteveldehogeschool	30,53	30,90	0,36
Karel de Grote Hogeschool Antwerpen (KdG)	35,73	35,43	-0,30
Erasmushogeschool Brussel (EhB)	10,58	10,84	0,26
Universiteit Hasselt (UHasselt)	12,80	13,00	0,20
Hogeschool West-Vlaanderen (Howest)	53,84	53,97	0,13
Thomas More Kempen	15,37	15,36	-0,01
Afrondingsverschillen			0,02
TOTAAL			-31,83

3.4 Overzicht Belgische geconsolideerde brutoschuld

Tabellen 29 en 30 geven een overzicht van de bijdrage van de diverse Belgische overheden tot de geconsolideerde brutoschuld ('Maastricht') in de periode 2018 tot en met 2022.

Tabel 29: Bijdrage tot de Belgische geconsolideerde brutoschuld ('Maastricht') in de periode 2018-2022 (in miljoen euro)

	2018	2019	2020	2021	2022
Federale overheid & sociale zekerheid	377.445	382.943	416.016	440.792	460.014
Gemeenschappen & gewesten	58.340	61.030	75.995	84.711	93.468
Lokale overheden	23.591	23.249	23.164	22.943	24.159
TOTAAL	459.375	467.222	515.176	548.446	577.640

Bron: Nationale Bank van België

Tabel 30: Bijdrage tot de Belgische geconsolideerde brutoschuld ('Maastricht') van de gemeenschappen & gewesten in de periode 2018-2022, opgedeeld naar gefedereerde entiteiten (in miljoen euro)

	2018	2019	2020	2021	2022
Waals Gewest	21.634	23.135	27.755	31.426	34.197
Brussels Hoofdstedelijk Gewest	4.679	5.533	7.498	8.440	10.382
Vlaamse Gemeenschap	18.253	18.577	25.235	28.874	32.171
Franse Gemeenschap	7.395	7.974	9.877	10.734	11.432
Duitstalige Gemeenschap	419	475	558	632	775
Gemeensch. Gemeenschapscommissie	-20	-1	10	-23	-38
Franse Gemeenschapscommissie	192	191	190	188	187
Vlaamse Gemeenschapscommissie	-53	-34	-2	42	59
Interregionale eenheden	5.841	5.181	4.874	4.397	4.303
TOTAAL	58.340	61.030	75.995	84.711	93.468

Bron: Nationale Bank van België

Vlaams aandeel blijft beperkt

Het Vlaamse aandeel in de totale Belgische schuld bedroeg **eind 2022 5,57%** en blijft dus heel beperkt. De afgelopen jaren nam het aandeel wel verder toe. In de periode 2017-2019 schommelde het rond

3,98%, maar vanaf 2020 steeg het jaarlijks. Die stijging was voor een groot deel het gevolg van de coronacrisis. Eind 2021 bedroeg het aandeel 5,26%.

3.5 Evolutie geconsolideerde brutoschuld in 2023

Meer informatie over de evolutie van de geconsolideerde brutoschuld in 2023 vind je in het schuldhoofdstuk in de algemene toelichting bij de begrotingsaanpassing 2023.

4. Schuldnorm

De Vlaamse Regering stelde op 18 november 2016 een nieuwe Vlaamse **schuldnorm** in **om de schuldevolutie onder controle te houden**. Die schuldnorm steunt op twee doelstellingen:

- Het behoud van een gunstige rating
- Een positieve netto-actief positie

4.1 Doelstelling 1: behoud gunstige rating

De Vlaamse Gemeenschap genoot eind 2022 een **'AA'-rating** met stabiele outlook bij Fitch en scoort daarmee één trap hoger dan de federale overheid (AA-). Het behoud van die gunstige rating vormt een belangrijke doelstelling voor de toekomst. Daardoor vermijdt de Vlaamse Gemeenschap namelijk hogere rentekosten ten opzichte van de gangbare marktrentes.

Belang schuldratio en -graad

De **geconsolideerde schuld mag maximaal 65% van de lopende ontvangsten bedragen** om de ratingdoelstelling blijvend veilig te stellen. De berekening van de geconsolideerde schuld gebeurt exclusief ziekenhuisfinanciering en volgens de definitie die het ratingbureau Moody's hanteert. In 2022 bedroeg:

- De schuldratio¹¹ 63,63% (+1,09% ten opzichte van eind 2021)
- De schuldgraad¹² 6,09% (+0,17% ten opzichte van eind 2021)

4.2 Doelstelling 2: positieve netto-actiefpositie

De Vlaamse overheid rapporteerde eind 2021¹³ een **negatieve netto-actiefpositie van 4,97 miljard euro**. Dat is 2,63 miljard euro minder dan eind 2020, toen de netto-actiefpositie -2,35 miljard euro bedroeg.

In 2021 haalde de Vlaamse overheid de doelstelling van een positieve netto-actiefpositie dus niet. Een positieve netto-actiefpositie houdt concreet in dat de totale waarde aan vermarktbare activa groter is dan de geconsolideerde schuld na aftrek van de ziekenhuisfinanciering.

In 2021 namen de activa wel met 0,82 miljard euro toe ten opzichte van 2020, maar dat woog niet op tegen de sterkere toename van de geconsolideerde schuld exclusief ziekenhuisfinanciering met 3,44 miljard euro.

¹¹ (Totale geconsolideerde schuld - ziekenhuisfinanciering) / ESR-ontvangsten.

¹² (Totale geconsolideerde schuld - ziekenhuisfinanciering) / Belgisch bbp.

¹³ Gegevens over de netto-actiefpositie eind 2022 zijn pas in het najaar van 2023 beschikbaar.

C. HET WAARBORGBEHEER IN 2022

1. Overzicht uitstaande waarborgen

De totale gewaarborgde schuld bedroeg eind 2022 11,547 miljard euro. De coronacrisis remde de daling van de gewaarborgde schuld in 2020 en 2021 af, maar in 2022 werd die daling opnieuw ingezet. De totale gewaarborgde schuld **daalde met 771,91 miljoen euro** ten opzichte van eind 2021. Ook voor de volgende jaren wordt een verdere daling van de gewaarborgde schuld verwacht.

Tabel 31: Overzicht uitstaande waarborgen in de periode 2018-2022 (in miljoen euro; status op 31/12/2022)

	2018	2019	2020	2021	2022
Waarborgen aan (lokale) overheden	338,98	207,81	206,59	212,69	197,26
De Watergroep	159,90	147,78	136,90	146,63	135,37
EVA Vlaamse Vervoermaatschappij De Lijn	24,09	12,84	5,53	0,00	0,00
Universiteiten (sociale sector)	3,78	3,21	2,67	2,33	2,00
UZ Gent	46,18	43,85	41,39	38,81	36,10
EVA Syntra Vlaanderen	0,23	0,14	0,10	0,00	0,00
Kerfabriek Sint-Baafs	0,00	0,00	20,00	24,92	23,79
Stad Sint-Niklaas - Cross Border Lease	52,97	0,00	0,00	0,00	0,00
Stad Dendermonde - Cross Border Lease	33,79	0,00	0,00	0,00	0,00
Gemeente Hamme - Cross Border Lease	18,04	0,00	0,00	0,00	0,00
Waarborgen gedekt door activa	11.533,47	11.103,59	10.789,92	10.632,58	10.038,70
EKM's (erkende kredietmaatschappijen)	710,00	760,00	822,35	912,00	828,00
EVA VMSW (Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen)	4.149,91	3.952,18	3.745,00	3.520,00	3.292,00
Vlaams Woningfonds CVBA	2.547,00	2.392,00	2.233,00	2.068,00	1.898,00
IVA AGION (Agentschap voor Infrastructuur in het Onderwijs)	352,02	365,88	375,42	389,99	426,23
IVA VIPA (Vlaams Infrastructuurfonds voor Persoonsgebonden Aangelegenheden)	2.188,45	2.046,02	1.908,57	1.771,81	1.639,02
Lantis (Beheersmaatschappij Antwerpen Mobiel NV)	104,19	88,26	72,21	256,21	242,74
Project Brabo 1 NV	116,20	116,20	112,32	109,71	106,98
Scholen van Morgen	1.204,61	1.221,96	1.359,96	1.443,77	1.444,64
Deurganckdoksluis	161,09	161,09	161,09	161,09	161,09
Economische waarborgen	977,46	1.043,28	1.299,13	1.474,11	1.311,51
PMV/z-Waarborgen	707,94	759,19	821,67	869,49	902,89
Gigant NV	222,89	235,79	437,66	571,02	381,78
VLIF (Vlaams Landbouwinvesteringsfonds)	17,62	15,82	11,32	8,78	5,71
VIB (Vlaams Instituut voor Biotechnologie)	2,70	2,20	1,69	1,15	0,59
IMEC	26,31	21,48	17,99	14,87	11,74
Jansen Pharmaceutica NV	0,00	8,80	8,80	8,80	8,80
TOTAAL	12.849,91	12.354,68	12.295,64	12.319,38	11.547,47

VMSW, VWF, Gigant NV, VIPA en EKM's zijn sterkste dalers

De daling van de totale gewaarborgde schuld in 2022 is voornamelijk het gevolg van een afname van de gewaarborgde schuld van 5 entiteiten:

- **VMSW (-228 miljoen euro) en VWF (-170 miljoen euro):** de gewaarborgde schuld van VMSW nam in 2022 verder af tot 3,292 miljard euro, die van VWF tot 1,898 miljard euro. De Vlaamse Gemeenschap financiert die entiteiten sinds medio 2015 rechtstreeks. Ze gaan niet langer zelf gewaarborgde leningen bij banken of verzekeringsmaatschappijen aan.
- **Gigant NV (-189,24 miljoen euro):** de gewaarborgde schuld van Gigant NV daalde in 2022 tot 381,78 miljoen euro.

- **VIPA (-132,79 miljoen euro):** de gewaarborgde schuld van VIPA nam in 2022 verder af tot 1,639 miljard euro.
- **EKM's (-84 miljoen euro):** de gewaarborgde schuld van de erkende kredietmaatschappijen daalde in 2022 tot 828 miljoen euro. Dat is het logische gevolg van de afschaffing van de dubbele waarborgregeling (zie ook: C.2.2 Sociale huisvesting).

AGION en PMV/z-Waarborgen zijn sterkste stijgers

De gewaarborgde schuld van de meeste entiteiten daalde in 2022, maar twee entiteiten lieten toch een relevante toename optekenen:

- **AGION (+36,24 miljoen euro):** de gewaarborgde schuld van AGION nam in 2022 verder toe tot 426,23 miljoen euro.
- **PMV/z-Waarborgen (+33,40 miljoen euro):** de gewaarborgde schuld van PMV/z-Waarborgen steeg in 2022 tot 902,89 miljoen euro.

De gewaarborgde schuld is grotendeels geconsolideerd

In 2022 werd 9,621 miljard euro gewaarborgde schuld in de geconsolideerde schuld opgenomen. De niet-geconsolideerde gewaarborgde schuld bedroeg 1,927 miljard euro. Slechts een beperkt deel van de totale gewaarborgde schuld is dus zuiver gewaarborgde schuld. Het grootste deel daarvan bevindt zich in de sector van de economische waarborgen, goed voor 1,311 miljard euro.

Zowel de geconsolideerde als niet-geconsolideerde gewaarborgde schuld daalde in 2022. De geconsolideerde gewaarborgde schuld nam verder af met 560,33 miljoen euro. De niet-geconsolideerde schuld daalde opnieuw met 211,58 miljoen euro, na twee jaren van stijgingen door de aanhoudende coronacrisis.

Tabellen 32 en 33 bieden een gedetailleerd overzicht van de geconsolideerde en niet-geconsolideerde gewaarborgde schuld.

Tabel 32: Geconsolideerde gewaarborgde schuld in de periode 2018-2022 (in miljoen euro; status op 31/12/2022)

	2018	2019	2020	2021	2022
Waarborgen aan (lokale) overheden	74,05	59,89	49,59	41,14	38,10
EVA Vlaamse Vervoermaatschappij De Lijn	24,09	12,84	5,53	0,00	0,00
Universiteiten (sociale sector)	3,78	3,21	2,67	2,33	2,00
UZ Gent	46,18	43,85	41,39	38,81	36,10
Waarborgen gedekt door activa	10.923,22	10.532,72	10.258,50	10.138,70	9.581,97
EKM's (erkende kredietmaatschappijen)	710,00	760,00	822,35	912,00	828,00
EVA VMSW (Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen)	4.149,91	3.952,18	3.745,00	3.520,00	3.292,00
Vlaams Woningfonds CVBA	2.547,00	2.392,00	2.233,00	2.068,00	1.898,00
IVA AGION (Agentschap voor Infrastructuur in het Onderwijs)	352,02	365,88	375,42	389,99	426,23
IVA VIPA (Vlaams Infrastructuurfonds voor Persoonsgebonden Aangelegenheden)	1.739,29	1.636,24	1.538,24	1.439,02	1.343,37
Lantis (Beheersmaatschappij Antwerpen Mobiel NV)	104,19	88,26	72,21	256,21	242,74
Project Brabo 1 NV	116,20	116,20	112,32	109,71	106,98
Scholen van Morgen	1.204,61	1.221,96	1.359,96	1.443,77	1.444,64
Economische waarborgen	2,70	2,20	1,69	1,15	0,59
VIB (Vlaams Instituut voor Biotechnologie)	2,70	2,20	1,69	1,15	0,59
TOTAAL	10.999,97	10.594,81	10.309,78	10.180,99	9.620,66

Tabel 33: Niet-geconsolideerde gewaarborgde schuld in de periode 2018-2022 (in miljoen euro; status op 31/12/2022)

	2018	2019	2020	2021	2022
Waarborgen aan (lokale) overheden	264,93	147,92	157,00	171,55	159,16
De Watergroep	159,90	147,78	136,90	146,63	135,37
EVA Syntra Vlaanderen	0,23	0,14	0,10	0,00	0,00
Kerkfabriek Sint-Baafs	0,00	0,00	20,00	24,92	23,79
Stad Sint-Niklaas - Cross Border Lease	52,97	0,00	0,00	0,00	0,00
Stad Dendermonde - Cross Border Lease	33,79	0,00	0,00	0,00	0,00
Gemeente Hamme - Cross Border Lease	18,04	0,00	0,00	0,00	0,00
Waarborgen gedekt door activa	610,25	570,87	531,42	493,88	456,73
IVA VIPA (Vlaams Infrastructuurfonds voor Persoonsgebonden Aangelegenheden)	449,16	409,78	370,33	332,79	295,64
Deurganckdoksluis	161,09	161,09	161,09	161,09	161,09
Economische waarborgen	974,76	1.041,08	1.297,44	1.472,96	1.310,92
PMV/z-Waarborgen	707,94	759,19	821,67	869,49	902,89
Gigant NV	222,89	235,79	437,66	571,02	381,78
VLIF (Vlaams Landbouwinvesteringsfonds)	17,62	15,82	11,32	8,78	5,71
IMEC	26,31	21,48	17,99	14,87	11,74
Jansen Pharmaceutica NV	0,00	8,80	8,80	8,80	8,80
TOTAAL	1.849,94	1.759,87	1.985,86	2.138,39	1.926,81

2. Enkele belangrijke componenten

2.1 Waarborgen aan (lokale) overheden

Hoewel De Watergroep niet tot de overheidssector behoort, wordt hun gewaarborgde schuld toch onder 'Waarborgen aan (lokale) overheden' ondergebracht. De Watergroep, het grootste drinkwaterbedrijf van Vlaanderen, is namelijk **eigendom van de lokale besturen en de Vlaamse overheid**. Daarom wordt de door de Vlaamse Gemeenschap gewaarborgde schuld als waarborgen aan (lokale) overheden aanzien. In 2022 sloot De Watergroep geen nieuwe lening met gewestwaarborg af.

2.2 Sociale huisvesting

De gewaarborgde schuld van de sociale huisvestingssector daalde in 2022 verder van 6,5 tot 6,018 miljard euro. Dat is een logisch gevolg van de rechtstreekse financiering van VMSW en VWF sinds midden 2015. Zij vormen immers de belangrijkste actoren in de sociale huisvestingssector.

De **erkende kredietmaatschappijen (EKM's)** werden **tot 2022** daarentegen nog steeds door middel van **gewaarborgde bankleningen** gefinancierd. Daarbij werd zowel de passiefzijde (financiering van de EKM) als de actiefzijde (leningen van de EKM aan particulieren) gewaarborgd. De actiefzijde werd evenwel voor maximaal 20% gewaarborgd.

Vanaf 2022 werd de dubbele waarborgregeling voor EKM's afgeschaft. Dat gebeurde met onmiddellijke ingang voor de financiering van de EKM's. Voor de leningen van EKM's aan particulieren gold een overgangsregeling. Ze genoten nog van een waarborg als ze in 2021 een kredietaanbod kregen waarvan de akte pas in 2022 werd verleden. De komende jaren zullen de uitstaande waarborgen van de EKM's dus verder afnemen.

Tabel 34 biedt meer details over de waarborgverlening aan de sociale huisvestingssector.

Tabel 34: Totale uitstaande waarborgverlening aan sociale huisvestingssector in de periode 2018-2022 (in miljoen euro)

	2018	2019	2020	2021	2022
EKM's	710	760	822	912	828
Van EKM's aan particulieren (*)	125	125	115	114	104
Financiering van EKM's (*)	585	635	707	798	724
VMSW	4.150	3.952	3.745	3.520	3.292
VWF	2.547	2.392	2.233	2.068	1.898
TOTAAL	7.407	7.104	6.800	6.500	6.018

(*) Schatting

2.3 VIPA

Uit tabel 35 blijkt dat **de gewaarborgde schuld van VIPA in 2022 tot 1,639 miljard euro is gedaald**, terwijl het totaal eind 2021 nog 1,772 miljard euro bedroeg.

Tabel 35: Opsplitsing waarborgverlening VIPA voor de periode 2019-2022 (in miljoen euro)

	2019	2020	2021	2022
Klassieke waarborg	410	370	333	296
Alternatieve waarborg	1.533	1.441	1.349	1.259
Faciliteringswaarborg	104	97	91	84
TOTAAL	2.046	1.909	1.772	1.639

Welzijns- en gezondheidsvoorzieningen kunnen voor hun **infrastructuurwerken** onder bepaalde voorwaarden bij VIPA terecht voor een subsidie. Onder strikte en selectieve voorwaarden kunnen bepaalde sectoren ook nog beroep doen op de **waarborgverlening voor hun externe financiering**.

Alle waarborgcategorieën daalden

In 2022 daalden alle waarborgcategorieën van VIPA:

- De uitstaande **klassieke waarborgen** namen af van 333 tot 296 miljoen euro
- De **alternatieve waarborgen** daalden verder met 90 miljoen euro tot 1,259 miljard euro. In het kader van de forfaitarisering van de investeringssteun aan woonzorgcentra en ziekenhuizen worden namelijk geen nieuwe alternatieve waarborgen meer verstrekt. Bijgevolg zal die waarborgpost ook in de toekomst verder afnemen.
- Ook de **faciliteringswaarborgen** namen verder af van 91 tot 84 miljoen euro. In 2019 liep de opnameperiode van de laatste lening onder de faciliteringswaarborg namelijk ten einde, waardoor de faciliteringswaarborg jaar na jaar verder zal afnemen. Er worden ook geen nieuwe akkoorden meer verleend.

Buffer van waarborgpremies en pari passu-overeenkomst

VIPA heeft **met de betaalde waarborgpremies een buffer opgebouwd**. Indien er dus in de toekomst op een waarborg beroep wordt gedaan, kan dat probleemloos opgevangen worden. Daarnaast heeft VIPA **met alle betrokken financiële instellingen een pari passu-overeenkomst** afgesloten. Die overeenkomst stipuleert dat alle zekerheden waarover een bank beschikt ten opzichte van de gewaarborgde evenredig met VIPA worden gedeeld.

2.4 Scholen van Morgen

Het project Scholen van Morgen is een publiek-private samenwerking (PPS) met als doel **de bouw van scholen voor een totaalbedrag van 1,5 miljard euro**. Het gaat over 182 concrete projecten, waarvan er eind 2022 al 181 in gebruik waren. Het laatste project bevond zich al in de bouwfase.

Vanaf de oplevering treedt de waarborg op de bouwlening en het niet-gesubsidieerde gedeelte van de beschikbaarheidsvergoeding in werking. Tegenover die waarborg staan de hypothecaire mandaten van de bouwlening en de beschikbaarheidsvergoeding.

2.5 Waarborgen aan grote, middelgrote en kleine ondernemingen

Vlaanderen ondersteunt de financiering van bedrijven via twee dochterondernemingen van de Participatiemaatschappij Vlaanderen (PMV), namelijk **PMV/z-Waarborgen en Gigarant NV**. Voor waarborgen tot 1,5 miljoen euro geldt de generieke waarborgregeling van PMV/z-Waarborgen. Boven dat bedrag komt Gigarant NV tussen.

PMV/z-Waarborgen: tot 1,5 miljoen euro

PMV/z-Waarborgen verstrekt **waarborgen tot 1,5 miljoen euro** en voor **maximaal 75% van het kredietbedrag**. De waarborgregeling is aan de Europese regels inzake de-minimissteun onderworpen.

PMV/z-Waarborgen werkt daarvoor nauw samen met financiële instellingen en dat binnen een welbepaald kader van afspraken. Zo kan een bank voor kredieten tot 750.000 euro beslissen om een krediet onder de waarborgregeling te brengen, weliswaar binnen haar toegestane budget en voorwaarden. Voor risico's boven 750.000 euro beoordeelt PMV/z-Waarborgen ook het krediet en is bovendien de goedkeuring van de Vlaamse minister van Economie vereist.

Voor de aanvang van de waarborg betaalt het ondersteunde bedrijf **een waarborgpremie**. De premie wordt in functie van de waarborgomvang en -looptijd berekend. Tot slot worden de teruggewonnen

bedragen in geval van uitwinning pari passu tussen PMV/z-Waarborgen en de financierende bank verdeeld.

Gigant NV: boven 1,5 miljoen euro

Gigant NV verstrekt **waarborgen voor risico's boven 1,5 miljoen euro** en voor **maximaal 80% van het kredietbedrag**. Daarbij geldt bovendien dat de financiële instellingen bij de gewaarborgde financiering steeds een bepaald eigen risico moeten blijven lopen. Gigant NV deelt daarnaast altijd pro rata in de andere zekerheden die de financiële instelling voor de betrokken financiering verwerft.

De **maximumduur** van de verstrekte waarborg bedraagt **8 jaar**. Na grondige analyse en mits voldaan aan de reglementaire voorwaarden kan Gigant NV waarborgen voor kredieten tot 10 miljoen euro verstrekken. Waarborgverstrekkingen voor risico's boven dat bedrag vereisen steeds de goedkeuring van de Vlaamse Regering.

De ondersteunde onderneming dient jaarlijks een **waarborgpremie** te betalen. Die is vooraf betaalbaar voor de komende 12 maanden zolang de waarborg loopt. Daarnaast verbindt ze zich ertoe **afspraken over tewerkstelling** te maken.

Aangepaste COVID-19-waarborg

Gigant NV zette in 2020 een **aangepaste COVID-19-waarborg** in de markt in het kader van de tijdelijke versoepeling van de Europese staatssteunregels als gevolg van de coronacrisis. Die biedt meer flexibiliteit en verhoogde de waarborgcapaciteit van Gigant NV van 1,5 naar 3 miljard euro. Eind 2022 stond 201,7 miljoen euro aan COVID-waarborgen uit.

2.6 Lantis (BAM NV)

Eind 2022 had Lantis **242,74 miljoen euro** aan waarborgen uitstaan. Het grootste deel van de waarborgen werd in 2021 verleend. Toen besloot de Vlaamse overheid om **op te treden in de plaats van een verzekeraar door een waarborg te verlenen**, goed voor een totaalbedrag van 200 miljoen euro. In ruil betaalt Lantis een marktconforme premie.

Bij de realisatie van de Oosterweelverbinding kunnen zich namelijk diverse risico's voordoen. Met het oog op de dekking van de aansprakelijkheid van die risico's heeft Lantis verzekeringscontracten afgesloten. Daaruit bleek dat Lantis **niet alle risico's volledig aan marktconforme voorwaarden kon afdekken op de verzekeringsmarkt** en sommige risico's zelfs geheel niet kon plaatsen.

BA-risico vanaf 2023 wel verzekerd via private markt

Een groot deel van de uitstaande waarborgen vervalt vanaf 2023. In de loop van 2022 slaagde Lantis er namelijk in haar burgerlijk aansprakelijkheidsrisico op de private verzekeringsmarkt tegen aanvaardbare voorwaarden af te dekken. De verzekeringspolis ging in op 1 januari 2023.

3. Uitwinningen en terugwinningen

Tabel 36 illustreert dat de **uitwinningen in 2022 15,78 miljoen euro** bedroegen, een toename met 3,62 miljoen euro ten opzichte van 2021. In 2022 werd 15,44 miljoen euro aan waarborgpremies ontvangen. Daarnaast realiseerden twee entiteiten terugwinningen, goed voor een totaalbedrag van 7,09 miljoen euro. **Globaal bracht de waarborgverstrekking in 2022 dus 6,75 miljoen euro op.** Ook in 2020 en 2021 was die winstgevend.

Tabel 36: Overzicht kost waarborgverstrekking in 2021 en 2022 (in miljoen euro)

	Premies		Uitwinningen		Terugwinningen		Saldo	
	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022
EKM's	0,81	0,00	0,08	0,16	0,00	0,00	0,73	-0,16
De Watergroep	0,15	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,15	0,00
Lantis (BAM NV)	0,36	1,26	0,00	0,00	0,00	0,00	0,36	1,26
AGION	0,46	0,63	0,17	0,00	0,03	0,05	0,32	0,68
VLIF	0,00	0,00	0,02	0,09	0,00	0,00	-0,02	-0,09
PMV/z-Waarborgen	6,87	7,16	11,89	14,75	7,41	7,04	2,39	-0,55
VIPA	0,02	0,04	0,00	0,42	0,00	0,00	0,02	-0,38
Gigant NV	6,04	6,35	0,00	0,36	0,00	0,00	6,04	5,98
TOTAAL	14,71	15,44	12,16	15,78	7,44	7,09	10,00	6,75

Gigant NV sterk positief, PMV/z-Waarborgen en VIPA licht negatief

Gigant NV ontving in 2022 6,35 miljoen euro aan waarborgpremies. De uitwinningen bedroegen slechts 0,36 miljoen euro, wat in een sterk positief saldo van 5,98 miljoen euro resulteerde.

PMV/z-Waarborgen inde in 2022 7,16 miljoen euro aan waarborgpremies. Daarnaast werd 7,04 miljoen euro teruggewonnen. De som van beide volstond net niet om de uitwinningen ten bedrage van 14,75 miljoen euro te compenseren. In 2022 kostte de waarborgverstrekking PMV/z-Waarborgen 0,55 miljoen euro.

Bij **VIPA** waren de ontvangen waarborgpremies in 2022 (0,04 miljoen euro) te beperkt om de uitwinningen (0,42 miljoen euro) te dekken. Dat resulteerde in een licht negatief saldo van 0,38 miljoen euro.

Het risico is beperkt

De **uitwinningen (15,78 miljoen euro) bedroegen in 2022 slechts 0,14%** van de uitstaande waarborgen en situeerden zich **hoofdzakelijk bij PMV/z-Waarborgen**. Zij werden met 14,75 miljoen euro aan uitwinningen geconfronteerd. Jaarlijks wordt in de begroting wel een provisie voor de verwachte uitwinningen aangelegd. Dat gebeurt op basis van gestandaardiseerde waarborgverstrekking.

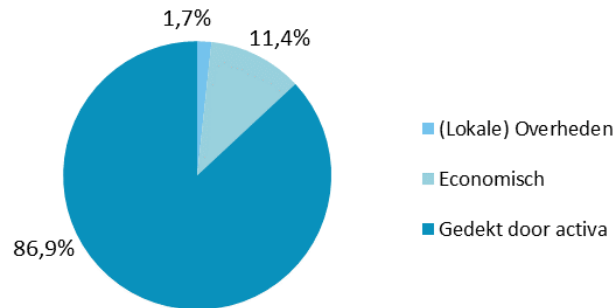
PMV richtte in het verleden PMV/z-Waarborgen en Gigant NV op omdat het zelfs voor Vlaamse bedrijven met een goed dossier niet altijd eenvoudig is om een bankkrediet te bekomen. De twee entiteiten staan in voor waarborgverstrekking. Waarborgen verlagen namelijk het risico voor banken en leiden tot meer kredietverlening aan bedrijven.

Ook na zorgvuldige screening door PMV/z-Waarborgen en Gigant NV worden waarborgen soms alsnog uitgewonnen. Naast PMV/z-Waarborgen werd ook Gigant NV met 0,36 miljoen euro aan uitwinningen geconfronteerd. De overige uitwinningen vonden plaats bij:

- **VIPA:** 0,42 miljoen euro
- **EKM's:** 0,16 miljoen euro
- **VLIF:** 0,09 miljoen euro

Een belangrijke kanttekening is dat de **uitwinningen in 2022 bijna allemaal in de sector van de economische waarborgen plaatsvonden**. Die sector maakt slechts 11,4% van de totale Vlaamse gewaarborgde schuld uit. Figuur 13 toont namelijk aan dat het leeuwendeel van de gewaarborgde schuld (86,9%) door activa gedekt is. **Het risico is dus eerder beperkt.**

Figuur 13: Belang verschillende waarborgcategorieën (status op 31/12/2022)

D. DE RATING VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP

Op vrijdag 8 juli 2022 bevestigde Fitch de rating van Vlaanderen op AA met stabiele outlook. Tabel 37 biedt een gedetailleerd overzicht van de rating van Vlaanderen in de periode 2021 tot en met 2022.

Tabel 37: Overzicht rating Vlaanderen in de periode 2021-2022

Ratingbureau	Datum	Rating	Outlook
Fitch	30/04/2021	AA	Negatief
Fitch	1/10/2021	AA	Stabiel
Fitch	8/07/2022	AA	Stabiel

Uit het rapport van Fitch van 21 juli 2022 blijkt dat Vlaanderen beschikt over een gedegen economie met indicatoren boven het Belgische en Europese gemiddelde. Fitch beoordeelde Vlaanderen op **vijf van de zes belangrijkste risicofactoren (KRF - Key Risk Factors) als 'stronger'**:

- Inkomstenrobuustheid
- Inkomstenaanpasbaarheid
- Uitgavenduurzaamheid
- Schulden- en liquiditeitsrobuustheid
- Schulden- en liquiditeitsflexibiliteit

Op uitgavenflexibiliteit scoort Vlaanderen volgens Fitch 'midrange'.

Het huidige contract met Fitch loopt van 1 maart 2020 tot en met 29 februari 2024.

Hoogste rating in België

De rating van Vlaanderen is de hoogste van alle Belgische gewesten en gemeenschappen en bevindt zich bovendien één trap boven de Belgische rating. Vlaanderen blijft dus één van de weinige Europese regio's waaraan Fitch een rating boven die van de soevereine overheid toekent. Tabel 38 vergelijkt de ratings van België en zijn gewesten en gemeenschappen eind 2022.

Tabel 38: Vergelijking ratings België, gewesten en gemeenschappen eind 2022

		Fitch Ratings	Moody's	Standard & Poor's
		AAA	Aaa	AAA
		AA+	Aa1	AA+
Koninkrijk België	Vlaamse Gemeenschap	AA	Aa2	AA
Koninkrijk België	Brussels Hoofdstedelijk Gewest	AA-	Aa3	AA-
		A+	A1	A+
Franse Gemeenschap		A	A2	A
Waals Gewest		A-	A3	A-
		BBB+	Baa1	BBB+
		BBB	Baa2	BBB
		BBB-	Baa3	BBB-

Rating als maatstaf van kredietwaardigheid

In de financiële wereld is een rating de uitkomst van een **beoordeling van de kredietwaardigheid**. Het helpt investeerders in de kapitaalmarkt om een indicatie te krijgen over de financiële stevigheid van een (potentiële) geldnemer. De rating geeft daarbij een inschatting over de zekerheid voor de geldschieter dat de geldnemer volledig en tijdig aan zijn verplichtingen kan voldoen. De rating

beïnvloedt ook de risicopremie die in het rendement wordt opgenomen: hoe hoger de rating, hoe lager de risicopremie en bijgevolg hoe lager het rendement.

E. Bijlagen

1. Maandelijks evolutie kaspositie

Tabel 39: Maandelijks evolutie kaspositie in 2022 (in miljoen euro)

Maand	Cashpositie voor financiële operaties	EMTN		Andere schuld		VMSW VWF Scholen	Nieuwe uitgifte CP + kortetermijnschuld		Nieuwe uitgifte EMTN + EIB	Cashpositie na nieuwe uitgiften	Kredietlijn ING	Marge kredietlijn	Uitstaand CP + kortetermijnschuld	Uitstaand EMTN + EIB + SURE + EIB + Schuldschein	Andere directe schuld
		OUT	IN	IN	OUT		IN	OUT							
dec/21	84,15									84,15	3.750,00	3.750,00	1.050,00	16.477,38	87,57
jan/22	-1.052,86			-0,13	-267,60		1.050,00	-1.000,00		-1.186,17	3.750,00	2.563,83	1.100,00	16.477,38	87,44
feb/22	510,52			-0,06	-250,00					-925,59	3.750,00	2.824,41	1.100,00	16.477,38	87,38
mrt/22	-178,12			-0,47	-43,24					-1.146,48	3.750,00	2.603,52	1.100,00	16.477,38	86,92
apr/22	-156,97			-0,42	-25,00		1.050,00	-1.050,00	150,00	-1.178,03	3.750,00	2.571,97	1.100,00	16.627,38	86,49
mei/22	460,00			-0,06	-225,00					-942,97	3.750,00	2.807,03	1.100,00	16.627,38	86,44
jun/22	-646,86			-0,66	-47,15					-1.636,32	3.750,00	2.113,68	1.100,00	16.627,38	85,78
jul/22	-824,91	-133,50		-1,08	-93,17		1.550,00	-1.050,00		-2.186,82	3.750,00	1.563,18	1.600,00	16.493,88	84,69
aug/22	1.531,98			-0,06	-100,00					-754,78	3.750,00	2.995,22	1.600,00	16.493,88	84,64
sep/22	230,14			-0,61	-48,69					-572,72	3.750,00	3.177,28	1.600,00	16.493,88	84,03
okt/22	-1.010,40			-0,45	-50,00		1.500,00	-1.550,00	2.000,00	317,32	3.750,00	3.750,00	1.550,00	18.493,88	83,58
nov/22	640,03			-0,11	-325,00			-50,00	710,00	1.292,46	3.750,00	3.750,00	1.500,00	19.203,88	83,47
dec/22	-1.738,55			-3,99	-332,56		100,00		100,00	-574,66	3.750,00	3.175,34	1.600,00	19.303,88	79,26

2. Beleggingen rechtspersonen art. 80 VCO

Tabel 40 biedt een overzicht van de uitstaande beleggingen¹⁴ op 31/12/2022 van de rechtspersonen die onder het toepassingsgebied van artikel 80 VCO vallen.

Tabel 40: Uitstaande beleggingen rechtspersonen art. 80 VCO (status op 31/12/2022; bedragen in duizend euro)

Entiteit	Uitstaand bedrag
Agentschap Vlaamse Sociale Bescherming	606.501
Fonds Wetenschappelijk Onderzoek - Stichting Openbaar Nut	26
KMOFIN 2	68
Limburgse Reconversie Maatschappij	8.332
Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap	2.361
Museum voor Hedendaagse Kunst Antwerpen	1
Participatiemaatschappij Vlaanderen	14.398
Vlaams Audiovisueel Fonds	3.000
Vlaamse Vervoermaatschappij - De Lijn	3
TOTAAL	634.690

¹⁴ Uitgezonderd Vlaamse S.1312 posities.

3. Achtergrond bij overgenomen bankleningen

Gemeenteleningen

Gemeenten konden genieten van een overname van hun schulden door de Vlaamse overheid als ze uiterlijk op 31 december 2017 **een gezamenlijk voorstel tot samenvoeging per 1 januari 2019** bij de Vlaamse Regering indienden. Die overname was beperkt tot 500 euro schuld per inwoner van de samen te voegen gemeenten, met een absoluut maximum van 20 miljoen euro per samenvoeging.

Door de schuldovername nam de Vlaamse overheid als nieuwe debiteur een deel van de uitstaande schulden van de vroegere debiteurs (gemeenten, autonome gemeentebedrijven en openbare centra voor maatschappelijk welzijn) over. Daardoor moet ze zowel de kapitaalaflossingen als intresten van die schulden aan de financiële instellingen terugbetalen.

De schuldovernames vonden op 31 juli 2018 plaats. In totaal waren 15 gemeenten betrokken bij 7 fusies. De 220 overgenomen leningen vormden op het moment van de overname **een totaal uitstaand bedrag van 95,3 miljoen euro**. Het zijn allemaal leningen met jaarlijkse, semestriële, trimestriële of zelfs maandelijkse kapitaalaflossingen en/of intrestbetalingen. Geen enkele overgenomen lening is een bulletlening.

Gemeentelijke Holding

De Gemeentelijke Holding ging **begin december 2011 in vrijwillige vereffening**. De Vlaamse overheid waarborgde samen met de andere gewesten leningen van die holding. Bij de vereffening en haar eindregeling heeft de Vlaamse overheid de gewaarborgde leningen geanalyseerd.

Daarop werd besloten om de waarborg op een klein gedeelte na niet uit te betalen, maar de leningen voor **een totaalbedrag van 222,6 miljoen euro** over te nemen. De intrestvoet van de overgenomen leningen lag op het moment van vrijwillige vereffening namelijk onder de intrestvoet waaraan de Vlaamse overheid zou lenen op gelijkaardige looptijden.

De leningen werden **op 7 december 2011 in de directe schuld opgenomen**. Door de overname nam de langetermijnschuld van de Vlaamse overheid dus toe.

Vismijn Oostende

Midden 2009 keurde de Vlaamse Regering de **overdracht van de gronden van de stad Oostende aan het Vlaamse Gewest** en de verwerving van de onroerende goederen door het Vlaamse Gewest in het kader van de vismijn Oostende goed. In ruil heeft het Vlaamse Gewest onder andere enkele uitstaande schulden van de stad Oostende overgenomen. Het zijn meer bepaald schulden voor het beheer en de exploitatie van de gronden bestemd voor vismijn- en havenactiviteiten en die palend aan de vissershaven.

Concreet heeft het Vlaamse Gewest **per 1 januari 2010 de aan de stad Oostende verstrekte bankleningen overgenomen**. Dat gebeurde op voorwaarde dat de authentieke akte betreffende de “Overeenkomst tot gedeeltelijke beëindiging van de overeenkomst van 5-12 augustus 1912 met betrekking tot de vissershaven te Oostende en beëindiging van recht en erfpacht toegekend op een bestuursgebouw” tussen de stad Oostende, het Vlaamse Gewest en het AGHO (Autonomo Gemeentebedrijf Haven Oostende) werd verleden voor 1 januari 2010.

De overname had als doel de stad Oostende van de schulden bij de desbetreffende kredietinstellingen te bevrijden. Het **totale uitstaand saldo op 1 januari 2010 bedroeg 3.854.891,94 euro**. De leningen werden op die datum in de directe schuld van de Vlaamse overheid opgenomen.

4. Overzicht beleggingsbewegingen in het kader van het decreet

Deze bijlage biedt een gedetailleerd overzicht van alle beleggingsbewegingen in Vlaams schuldpapier in het kader van het decreet per entiteit in 2022. De uitstaande beleggingen op 31/12/2022 zijn in groen gemarkeerd.

De Rand

De Rand deed in 2022 1 bijkomende belegging van 6 miljoen euro. Ze liet ook enkele beleggingen op vervaldag geheel of gedeeltelijk terugbetalen, goed voor een totaalbedrag van 5,5 miljoen euro. Daardoor had De Rand eind 2022 3,5 miljoen euro aan Vlaams schuldpapier in handen, een lichte stijging met 0,5 miljoen euro ten opzichte van eind 2021.

Tabel 41: Beleggingen decreet De Rand (bedragen in euro)

Bedrag	Begindatum	Einddatum	Intrestvoet
Uitstaand bedrag op 31/12/2019: 2 miljoen euro			
Uitstaand bedrag op 31/12/2020: 5 miljoen euro			
3.000.000	22/12/2021	24/01/2022	0,000%
Uitstaand bedrag op 31/12/2021: 3 miljoen euro			
3.000.000	24/01/2022	24/02/2022	0,000%
6.000.000	4/02/2022	24/05/2022	0,000%
2.500.000	24/02/2022	24/03/2022	0,000%
2.000.000	24/03/2022	22/04/2022	0,000%
1.200.000	22/04/2022	23/05/2022	0,000%
600.000	23/05/2022	24/06/2022	0,000%
6.000.000	24/05/2022	24/06/2022	0,000%
6.000.000	24/06/2022	19/08/2022	0,000%
5.000.000	19/08/2022	20/09/2022	0,000%
4.700.000	20/09/2022	20/10/2022	0,678%
4.500.000	20/10/2022	22/11/2022	0,919%
3.500.000	22/11/2022	22/12/2022	1,413%
3.500.000	22/12/2022	20/01/2023	1,883%
Uitstaand bedrag op 31/12/2022: 3,5 miljoen euro			

De Werkvennootschap

De Werkvennootschap herbelegde in maart 2022 20 miljoen euro voor 1 jaar. Daardoor bleef haar totaal aan beleggingen via het decreet eind 2022 ongewijzigd op 20 miljoen euro.

Tabel 42: Beleggingen decreet De Werkvennootschap (bedragen in euro)

Bedrag	Begindatum	Einddatum	Intrestvoet
Uitstaand bedrag op 31/12/2019: 20 miljoen euro			
Uitstaand bedrag op 31/12/2020: 20 miljoen euro			
20.000.000	19/03/2021	18/03/2022	0,000%
Uitstaand bedrag op 31/12/2021: 20 miljoen euro			
20.000.000	18/03/2022	20/03/2023	0,000%
Uitstaand bedrag op 31/12/2022: 20 miljoen euro			

Diestsepoort

De Diestsepoort herbelegde in december 2022 2 miljoen euro voor 1 jaar. Daardoor bleef het totaal aan beleggingen via het decreet eind 2022 ongewijzigd op 2 miljoen euro.

Tabel 43: Beleggingen decreet Diestsepoort (bedragen in euro)

Bedrag	Begindatum	Einddatum	Intrestvoet
Uitstaand bedrag op 31/12/2018: 2 miljoen euro			
Uitstaand bedrag op 31/12/2019: 2 miljoen euro			
Uitstaand bedrag op 31/12/2020: 2 miljoen euro			
2.000.000	21/12/2021	21/12/2022	0,000%
Uitstaand bedrag op 31/12/2021: 2 miljoen euro			
2.000.000	21/12/2022	21/12/2023	3,057%
Uitstaand bedrag op 31/12/2022: 2 miljoen euro			

FFTF

De Vlaamse Gemeenschap betaalde in 2022 op vervaldag de enige belegging van 18,75 miljoen euro van FFTF terug. Eind 2022 had FFTF geen Vlaams schuldpapier meer in handen.

Tabel 44: Beleggingen decreet FFTF (bedragen in euro)

Bedrag	Begindatum	Einddatum	Intrestvoet
18.750.000	13/12/2021	10/01/2022	0,000%
Uitstaand bedrag op 31/12/2021: 18,75 miljoen euro			
18.750.000	10/01/2022	31/01/2022	0,000%
Uitstaand bedrag op 31/12/2022: 0 miljoen euro			

FWO

FWO deed in maart 2022 een bijkomende belegging van 1 miljoen euro in Vlaams schuldpapier. Na enkele (gedeeltelijke) herbeleggingen liet FWO uiteindelijk alle beleggingen op vervaldag in 2022 terugbetalen, goed voor een totaalbedrag van 10,4 miljoen euro. Dat bracht het totaal aan beleggingen via het decreet eind 2022 op 2,28 miljoen euro, een sterke daling met 9,4 miljoen euro ten opzichte van eind 2021.

Tabel 45: Beleggingen decreet FWO (bedragen in euro)

Bedrag	Begindatum	Einddatum	Intrestvoet
32.000.000	21/12/2018	21/10/2020	0,000%
22.000.000	21/12/2018	21/10/2021	0,000%
3.700.000	21/12/2018	21/10/2022	0,000%
1.800.000	21/12/2018	21/10/2023	0,103%
480.000	21/12/2018	21/10/2024	0,340%
Uitstaand bedrag op 31/12/2018: 59,98 miljoen euro			
Uitstaand bedrag op 31/12/2019: 59,98 miljoen euro			
Uitstaand bedrag op 31/12/2020: 27,98 miljoen euro			
550.000	28/06/2021	26/01/2022	0,000%
550.000	26/08/2021	10/01/2022	0,000%
550.000	24/09/2021	10/01/2022	0,000%
550.000	26/10/2021	24/02/2022	0,000%
1.000.000	29/11/2021	24/03/2022	0,000%
1.000.000	29/11/2021	21/04/2022	0,000%
1.000.000	29/11/2021	25/05/2022	0,000%
500.000	29/11/2021	23/06/2022	0,000%
Uitstaand bedrag op 31/12/2021: 11,68 miljoen euro			
550.000	10/01/2022	24/02/2022	0,000%
550.000	10/01/2022	21/04/2022	0,000%
550.000	24/02/2022	23/06/2022	0,000%
1.000.000	18/03/2022	25/05/2022	0,000%
1.000.000	24/03/2022	28/07/2022	0,000%
550.000	21/04/2022	23/06/2022	0,000%
1.300.000	25/05/2022	15/07/2022	0,000%
1.600.000	23/06/2022	15/07/2022	0,000%
1.900.000	15/07/2022	5/08/2022	0,000%
1.000.000	28/07/2022	31/08/2022	0,000%
1.500.000	5/08/2022	31/08/2022	0,000%
Uitstaand bedrag op 31/12/2022: 2,28 miljoen euro			

Gigant

De Vlaamse Gemeenschap betaalde in 2022 3 beleggingen op vervaldag terug aan Gigant, goed voor een totaalbedrag van 178,7 miljoen euro. De beleggingen met vervaldag in eind december werden volledig herbelegd. Dat bracht het totaal aan beleggingen via het decreet eind 2022 op 140 miljoen euro, een zeer sterke daling met 178,7 miljoen euro ten opzichte van eind 2021.

Tabel 46: Beleggingen decreet Gigarant (bedragen in euro)

Bedrag	Begindatum	Einddatum	Intrestvoet
Uitstaand bedrag op 31/12/2018: 230 miljoen euro			
49.000.000	30/08/2019	31/03/2020	0,000%
10.000.000	11/11/2019	30/06/2020	0,000%
13.000.000	12/12/2019	30/12/2022	0,000%
12.000.000	24/12/2019	30/12/2022	0,000%
50.000.000	31/12/2019	30/06/2021	0,000%
50.000.000	31/12/2019	30/06/2022	0,000%
Uitstaand bedrag op 31/12/2019: 284 miljoen euro			
49.000.000	31/03/2020	30/06/2020	0,000%
59.000.000	30/06/2020	30/12/2022	0,000%
6.000.000	23/12/2020	30/12/2022	0,000%
50.000.000	31/12/2020	30/06/2023	0,000%
Uitstaand bedrag op 31/12/2020: 290 miljoen euro			
50.000.000	30/06/2021	30/09/2021	0,000%
28.700.000	21/07/2021	31/08/2021	0,000%
28.700.000	31/08/2021	27/09/2021	0,000%
28.700.000	27/09/2021	25/10/2021	0,000%
50.000.000	30/09/2021	25/10/2021	0,000%
78.700.000	25/10/2021	22/11/2021	0,000%
78.700.000	22/11/2021	6/12/2021	0,000%
78.700.000	6/12/2021	13/12/2021	0,000%
78.700.000	13/12/2021	10/01/2022	0,000%
50.000.000	31/12/2021	10/01/2022	0,000%
Uitstaand bedrag op 31/12/2021: 318,7 miljoen euro			
90.000.000	30/12/2022	1/02/2023	1,908%
Uitstaand bedrag op 31/12/2022: 140 miljoen euro			

GO!

GO! deed doorheen 2022 7 bijkomende beleggingen voor een totaalbedrag van 41,5 miljoen euro. De Vlaamse Gemeenschap betaalde ook enkele beleggingen op vervaldag volledig of gedeeltelijk terug, goed voor een totaalbedrag van 10 miljoen euro. Daardoor had GO! eind 2022 161,25 miljoen euro aan Vlaams schuld papier via het decreet in handen, een sterke stijging met 31,5 miljoen euro ten opzichte van eind 2021.

Tabel 47: Beleggingen decreet GO! (bedragen in euro)

Bedrag	Begindatum	Einddatum	Intrestvoet
Uitstaand bedrag op 31/12/2020: 25 miljoen euro			
5.000.000	6/01/2021	6/04/2021	0,000%
10.000.000	18/01/2021	18/10/2021	0,000%
35.000.000	26/01/2021	26/01/2022	0,000%
3.250.000	29/01/2021	29/10/2021	0,000%
5.000.000	1/02/2021	1/07/2021	0,000%
5.000.000	1/02/2021	2/08/2021	0,000%
4.000.000	2/02/2021	2/09/2021	0,000%
4.000.000	2/02/2021	2/11/2021	0,000%
3.000.000	23/02/2021	24/05/2021	0,000%
3.000.000	23/02/2021	23/09/2021	0,000%
5.500.000	9/03/2021	9/12/2021	0,000%
3.500.000	23/03/2021	23/03/2022	0,000%
7.000.000	29/03/2021	28/02/2022	0,000%
5.000.000	6/04/2021	6/04/2022	0,000%
2.500.000	21/04/2021	21/04/2022	0,000%
2.000.000	24/05/2021	24/05/2022	0,000%
3.000.000	3/06/2021	4/07/2022	0,000%
3.000.000	3/06/2021	3/08/2022	0,000%
3.000.000	3/06/2021	5/09/2022	0,000%
2.000.000	1/07/2021	3/10/2022	0,000%
2.500.000	2/08/2021	31/10/2022	0,000%
2.000.000	2/09/2021	2/12/2022	0,000%
9.000.000	4/10/2021	4/01/2023	0,000%
10.000.000	18/10/2021	17/02/2023	0,000%
3.250.000	29/10/2021	29/03/2023	0,000%
3.000.000	9/12/2021	5/09/2022	0,000%
5.000.000	21/12/2021	23/12/2022	0,000%
21.000.000	23/12/2021	23/12/2022	0,000%
4.000.000	23/12/2021	23/12/2022	0,000%
4.000.000	28/12/2021	24/05/2022	0,000%
Uitstaand bedrag op 31/12/2021: 129,75 miljoen euro			
4.000.000	10/01/2022	25/04/2023	0,000%
35.000.000	26/01/2022	26/05/2023	0,000%
5.500.000	1/02/2022	3/07/2023	0,000%
4.000.000	14/02/2022	14/08/2023	0,000%
5.000.000	28/02/2022	28/09/2023	0,000%
3.500.000	23/03/2022	23/10/2023	0,000%
5.000.000	6/04/2022	6/11/2023	0,000%
1.500.000	21/04/2022	21/11/2022	0,000%
2.000.000	24/05/2022	24/01/2023	0,000%
6.500.000	3/06/2022	26/05/2023	0,392%
3.000.000	4/07/2022	3/07/2023	1,037%
9.500.000	17/08/2022	19/06/2023	1,023%

6.000.000	5/09/2022	5/12/2023	0,794%
9.000.000	3/10/2022	28/09/2023	2,557%
2.000.000	3/10/2022	3/10/2023	2,578%
2.500.000	31/10/2022	23/10/2023	2,647%
1.500.000	21/11/2022	21/11/2023	2,834%
3.000.000	24/11/2022	21/11/2023	2,839%
2.000.000	2/12/2022	21/11/2023	2,801%
30.000.000	23/12/2022	22/12/2023	3,176%
Uitstaand bedrag op 31/12/2022: 161,25 miljoen euro			

VMSW

VMSW deed doorheen 2022 8 nieuwe beleggingen voor een totaalbedrag van 228 miljoen euro. Dat is ook meteen het totaal aan beleggingen via het decreet eind 2022, een zeer sterke stijging met 142,9 miljoen euro ten opzichte van eind 2021.

In het verleden belegde VMSW via 2 zichtrekeningen van het centraal kasbeheer van de Vlaamse rechtspersonen, maar sinds 2022 belegt ze rechtstreeks via het decreet.

Tabel 48: Beleggingen decreet VMSW (bedragen in euro)

Bedrag	Begindatum	Einddatum	Intrestvoet
Uitstaand bedrag op 31/12/2019: 248,813 miljoen euro			
320.447.361	31/12/2020	Zichtrekening	0,000%
Uitstaand bedrag op 31/12/2020: 320,447 miljoen euro			
85.098.486	31/12/2021	Zichtrekening	0,000%
Uitstaand bedrag op 31/12/2021: 85,098 miljoen euro			
10.000.000	25/05/2022	25/05/2023	0,348%
10.000.000	25/05/2022	26/05/2025	0,810%
50.000.000	20/06/2022	20/06/2023	1,058%
10.000.000	8/09/2022	8/09/2023	1,921%
5.000.000	4/10/2022	4/10/2023	2,556%
50.000.000	17/11/2022	17/11/2023	2,852%
43.000.000	17/11/2022	17/11/2023	2,852%
50.000.000	20/12/2022	20/12/2023	2,993%
Uitstaand bedrag op 31/12/2022: 228 miljoen euro			

VPM

VPM herbelegde de belegging die in januari 2022 op vervaldag kwam steeds opnieuw voor 3 maanden. Ze deed geen bijkomende beleggingen en daardoor bleef haar totaal aangehouden Vlaams schuld papier eind 2022 ongewijzigd op 118 miljoen euro.

Tabel 49: Beleggingen decreet VPM (bedragen in euro)

Bedrag	Begindatum	Einddatum	Intrestvoet
Uitstaand bedrag op 31/12/2019: 118 miljoen euro			
Uitstaand bedrag op 31/12/2020: 118 miljoen euro			
118.000.000	25/01/2021	26/04/2021	0,000%
118.000.000	26/04/2021	26/07/2021	0,000%
118.000.000	26/07/2021	26/10/2021	0,000%
118.000.000	26/10/2021	26/01/2022	0,000%
Uitstaand bedrag op 31/12/2021: 118 miljoen euro			
118.000.000	26/01/2022	26/04/2022	0,000%
118.000.000	26/04/2022	26/07/2022	0,000%
118.000.000	26/07/2022	26/10/2022	0,200%
118.000.000	26/10/2022	26/01/2023	1,558%
Uitstaand bedrag op 31/12/2022: 118 miljoen euro			

5. Vergelijking geraamde en gerealiseerde geconsolideerde schuld

Tabel 50 biedt een vergelijking tussen de geraamde geconsolideerde schuld bij de begrotingsaanpassing 2022 (BA2022) en de effectief gerealiseerde geconsolideerde schuld.

De gerealiseerde geconsolideerde schuld lag uiteindelijk **2,498 miljard euro lager dan geraamd**, voornamelijk door de sterk lagere directe schuld dan ingeschat bij de BA2022. De belangrijkste verklaringen voor die lagere directe schuld zijn:

- Het kleinere begrotingstekort dan geraamd
- De lagere relance-uitgaven dan geraamd

Tabel 50: Vergelijking geraamde geconsolideerde schuld bij BA2022 en effectief gerealiseerde geconsolideerde schuld (in miljoen euro)

	BA2022	2022	Vershil
Directe schuld MVG (inclusief negatieve stand zichtrekening)	24.378,77	21.849,72	-2.529,04
Correctie Flemish Community EMTN-obligaties aangehouden door VG S.1312 entiteiten	-142,40	-168,30	-25,90
VG S.1312 entiteiten			
Agentschap Integratie en Inburgering	0,00	0,00	0,00
Agentschap Sport Vlaanderen	0,39	0,58	0,19
BAM	40,24	40,24	0,00
Be-Dive	2,27	2,27	0,00
De Vlaamse Waterweg	9,86	1,74	-8,12
EKM's	790,35	712,39 ¹	-77,96
Greenville	1,45	1,44	-0,01
Kind en Gezin (Opgroei Regie)	0,13	0,14	0,02
Lak Invest	27,68	27,64	-0,04
LOM Vlaanderen	8,39	0,00	-8,39
LRM	25,00	0,00	-25,00
PMV	2,77	2,77	0,00
PMV Corporate Loans	6,00	6,00	0,00
Site Kanaal	0,05	0,05	0,00
Site Ontwikkeling Vlaanderen	7,03	7,03	0,00
Toerisme Vlaanderen	-0,17	0,00	0,17
Universiteiten en hogescholen	576,48	575,21	-1,27
VIB	1,24	1,25	0,01
VIPA	1.159,68	1.159,68	0,00
Vitare	0,88	0,88	0,00
VITO	-4,50	0,00	4,50
VMSW	5.037,19	5.035,45	-1,74
VRT	-0,69	0,00	0,69
VVM De Lijn	138,22	121,30	-16,92
VWF	1.904,06	1.904,06	0,00
Wandelaar Invest	28,10	27,88	-0,22
Ziekenhuisinfrastructuur	3.105,47	3.027,08	-78,39
Andere entiteiten ²	8,44	29,71	21,27
SUBTOTAAL	12.875,98	12.684,78	-191,20
AGION			
Nationaal Waarborgfonds	7,16	3,89	-3,27
Agion (overgangperiode)	1,11	0,22	-0,89
Agion (systeem vanaf 1993)	388,88	426,01	37,13
SUBTOTAAL	397,15	430,12	32,97

Geconsolideerde PPS-schulden			
DBFM Scholen van Morgen	145,49	151,79	6,30
Brabo I	161,67	159,40	-2,27
Livan Infrastructure	82,14	82,28	0,14
Via-Invest Zaventem	49,77	49,77	0,01
R4	80,62	80,62	0,00
Noord-Zuid Kempen	191,77	191,77	0,01
Toerisme Vlaanderen	5,96	5,74	-0,22
SUBTOTAAL	717,40	721,37	3,97
Groenestroomcertificaten	108,39	202,53	94,14
Overlopende rekening m.b.t. BFW	752,84	752,84	0,00
ESR-correcties	-116,76	0,00	116,76
Totale geconsolideerde schuld	38.971,37	36.473,06	-2.498,30
Correctie VG S.1312 entiteiten die schuldbewijzen in portefeuille hebben van andere VG S.1312 entiteiten	-7,84	-7,63	0,22
Totale geconsolideerde schuld	38.963,52	36.465,43	-2.498,09

¹ Raming door het INR.

² Onvoldoende gegevens beschikbaar.

6. Aansluiting INR-notificatie met de rekeningen van de Vlaamse Gemeenschap en de Vlaamse rechtspersonen

Tabel 51: Aansluiting INR-notificatie met de rekeningen van de Vlaamse Gemeenschap en de Vlaamse rechtspersonen voor 2022 (bedragen in miljoen euro)

Entiteit notificatie	Notificatie 31/03/2023 (VG C AF.4L)	Jaarrekening 170/4, 43 en 42	Entiteit jaarrekening	Verschil	Verklaring verschil
		0,00	Agentschap Plantentuin Meise	0,00	
		28,33	Agentschap Vlaamse Sociale Bescherming	28,33	= Verrekening -28,76 miljoen EUR CFO & 0,43 miljoen EUR positief saldo KBC-rekeningen
		0,00	Agentschap voor Infrastructuur in het Onderwijs (AGIO)	0,00	
		0,00	Antwerp Symphony Orchestra	0,00	
		0,00	ARKimedes Management nv	0,00	
		0,00	ARKimedes-Fonds, in vereffening nv	0,00	
Artesis Plantijn Hogeschool Antwerpen (AP)	85,83	55,83	Artesis Plantijn Hogeschool Antwerpen (AP)	-30,00	AP blijkt te veel gerapporteerd te hebben in Building Blocks. Bedrag jaarrekening is het juiste bedrag.
Arteveldehogeschool	30,53	30,90	Arteveldehogeschool	0,36	Verschil kleiner dan 1 miljoen EUR.
		0,01	Associatie KU Leuven - vzw	0,01	Verschil kleiner dan 1 miljoen EUR.
		0,00	Associatie Universiteit - Hogescholen Limburg (AUHL)	0,00	
		0,00	Associatie Universiteit & Hogescholen Antwerpen	0,00	
		0,00	Associatie Universiteit Gent (AUGent)	0,00	
be-DIVE	2,27	2,27	be-DIVE	0,00	
		216,63	Beheersmaatschappij Antwerpen Mobiel	216,63	= 40,13 BBL Debt Securities + 176,5 miljoen EUR t.o.v. VG.
		0,00	Biotech Fonds Vlaanderen - nv	0,00	
DBFM Scholen van Morgen	151,79	1.496,33	DBFM Scholen van Morgen	1.344,54	= 1.344,54 t.o.v. School Invest
De Vlaamse Waterweg nv	1,74	84,78	De Vlaamse Waterweg nv	83,04	= 83,03 miljoen EUR negatief saldo CFO
Demer en Dijle	0,00			0,00	
		38,60	Diestsepoort nv	38,60	= 38,6 miljoen EUR BBL Debt Securities

			26,08	Eigen Vermogen Digitaal Vlaanderen (EV DV)	26,08	= 26,08 miljoen EUR negatief saldo CFO
EKM	563,36				-563,36	= raming INR
Elk Zijn Huis	75,24		75,24	Elk Zijn Huis	0,00	
Erasmushogeschool Brussel	10,58		10,84	Erasmushogeschool Brussel	0,26	Verschil kleiner dan 1 miljoen EUR.
			1,84	Fonds Jongerenwelzijn (FJW)	1,84	= 1,84 miljoen EUR negatief saldo CFO
			0,03	Garantiefonds voor Huisvesting	0,03	Verschil kleiner dan 1 miljoen EUR.
Greenville	1,44		1,44	Greenville	0,00	
het Gemeenschapsonderwijs (GO!)	0,56		17,71	het Gemeenschapsonderwijs (GO!)	17,15	= 17,71 miljoen EUR negatief saldo CFO + 0,56 miljoen EUR Europese 178/9 schuld die het INR meeneemt.
Hoger Instituut Maria Middelaes	0,47		0,47	Hoger Instituut Maria Middelaes	0,00	
Hogere Zeevaartschool (HZS)	0,00		0,00	Hogere Zeevaartschool (HZS)	0,00	
			23,00	Hogeschool Gent (HOGent)	23,00	= 23 miljoen EUR BBL Debt Securities
Hogeschool PXL	14,51		14,51	Hogeschool PXL	0,00	
Hogeschool West-Vlaanderen (HOWEST)	53,84		53,97	Hogeschool West-Vlaanderen (HOWEST)	0,13	Verschil kleiner dan 1 miljoen EUR.
HypoStart	0,00				0,00	
Indomi	0,00				0,00	
Instituut Tropische Geneeskunde (ITG)	0,00				0,00	
Instituut voor Tropische Geneeskunde (ITG)	7,43		7,43	Instituut voor Tropische Geneeskunde (ITG)	0,00	
Karel de Grote - Hogeschool - Katholieke Hogeschool Antwerpen (KdG)	35,73		35,43	Karel de Grote - Hogeschool - Katholieke Hogeschool Antwerpen (KdG)	-0,30	Verschil kleiner dan 1 miljoen EUR.
Katholieke Hogeschool VIVES Noord	18,49		18,49	Katholieke Hogeschool VIVES Noord	0,00	
Katholieke Hogeschool VIVES Zuid	6,56		24,60	Katholieke Hogeschool VIVES Zuid	18,04	= 18,04 miljoen EUR BBL Debt Securities

Katholieke Universiteit Leuven (KU Leuven)	36,49	38,63	Katholieke Universiteit Leuven (KU Leuven)	2,14	= 2 records die KUL gekoppeld had aan S.15, wat door het INR aangepast werd naar S.1312 (voor in totaal 2,14 miljoen EUR)
Kempische Heerd Kempens Woonkrediet	0,00			0,00	
Kredietmaatschappij Onze Thuis	0,00			0,00	
Landwaarts Sociaal Woonkrediet	4,83	27,64	Lak Invest nv	27,64	Door het INR bij samenvatting gezet
LIVAN INFRASTRUCTURE	82,28	85,33	LIVAN INFRASTRUCTURE	-4,83	Geen Jaarrekening in EMOE
LUCA School of Arts	13,61	13,61	LUCA School of Arts	3,05	= 3,05 t.o.v. De Lijn
		0,12	Luchthavenontwikkelingsmaatschappij Vlaanderen (LOM Vlaanderen)	0,00	
Mijn Huis	5,58			0,12	Verschil kleiner dan 1 miljoen EUR.
		1,11	Museum voor Hedendaagse Kunst Antwerpen (M HKA) - vzw	-5,58	Geen Jaarrekening in EMOE
Odisee	32,96	32,96	Odisee	1,11	= 1,11 miljoen EUR negatief saldo CFO
Onesto Kredietmaatschappij	0,00	151,24	Onesto Kredietmaatschappij	0,00	
Onesto Woonkrediet Voor Vlaanderen (OWVV)	0,00	136,42	Onesto Woonkrediet Voor Vlaanderen (OWVV)	151,24	Onderdeel van post EKM bij INR
Ons Eigen Huis	21,01	0,00	Ons Eigen Huis	136,42	Onderdeel van post EKM bij INR
Opgroeien regie	0,14	348,18	Opgroeien regie	-21,01	Geen Jaarrekening in EMOE
Participatiemaatschappij Vlaanderen (PMV) - NV	0,00			348,04	= 347,4 miljoen EUR negatief saldo CFO
Participatiemaatschappij Vlaanderen nv (PMV)	2,77		Participatiemaatschappij Vlaanderen nv (PMV)	0,00	
PMV Corporate Loans	6,00	9,00	PMV Corporate Loans	3,00	= 3 miljoen EUR t.o.v. PMV
Project Brabo 1	159,40	165,47	Project Brabo 1	6,07	= 6,07 miljoen EUR t.o.v. De Lijn & BAM
Site Kanaal	0,05	1.034,06	School Invest - nv (SI)	1.034,06	= 1.034,06 miljoen EUR t.o.v. VG
Site-ontwikkeling Vlaanderen - nv (SOV)	7,03			-0,05	VCO Light
		7,03	Site-ontwikkeling Vlaanderen - nv (SOV)	0,00	

Sociale Kredietmaatschappij sociaal woonkrediet voor vlaanderen - SOKREMA	0,00			0,00	
Sport Vlaanderen	0,58	47,64	Sport Vlaanderen	47,06	= 47,24 miljoen EUR negatief saldo CFO
Thomas More Kempen	15,37	15,36	Thomas More Kempen	-0,01	Verschil kleiner dan 1 miljoen EUR.
Thomas More Mechelen - Antwerpen	0,87	0,87	Thomas More Mechelen - Antwerpen	0,00	
Toerisme Vlaanderen (TVL)	5,74	5,75	Toerisme Vlaanderen (TVL)	0,01	Verschil kleiner dan 1 miljoen EUR.
		0,08	Topstukkenfonds	0,08	Verschil kleiner dan 1 miljoen EUR.
		16,10	Tunnel Liefkenshoek - nv	16,10	= 16,10 miljoen EUR t.o.v. BAM
UC Leuven	6,08	12,48	UC Leuven	6,40	= 6 miljoen EUR BBL Debt Securities
UC Limburg	0,94	0,94	UC Limburg	0,00	
Universiteit Antwerpen (UA)	5,77	8,64	Universiteit Antwerpen (UA)	2,87	= 2,87 miljoen EUR t.o.v. VG
Universiteit Gent (UGent)	79,96	132,63	Universiteit Gent (UGent)	52,67	= 50 miljoen EUR BBL Debt Securities en 3,22 miljoen EUR t.o.v. S.1312
Universiteit Hasselt (UH)	12,80	13,00	Universiteit Hasselt (UH)	0,20	Verschil kleiner dan 1 miljoen EUR.
Via Noord Zuid Kempen	191,77	191,77	Via Noord Zuid Kempen	0,00	
Via R4-Gent	80,62	82,92	Via R4-Gent	2,30	= 2,30 miljoen EUR t.o.v. PMV
VIA-ZAVENTEM NV	49,77	49,77	VIA-ZAVENTEM NV	0,00	
Vitare	0,88			-0,88	VCO Light
		0,55	Vlaams Agentschap voor Internationaal Ondernemen (Flanders Investment and Trade - FIT)	0,55	= 0,55 miljoen EUR negatief saldo CFO
		108,92	Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH)	108,92	= 108,92 miljoen EUR negatief saldo CFO
		0,00	Vlaams Agentschap voor Samenwerking rond Gegevensdeling tussen de Actoren in de Zorg (VASGAZ)	0,00	
		0,00	Vlaams Audiovisueel Fonds (VAF) - vzw	0,00	
		12,14	Vlaams Brusselfonds (VBF)	12,14	= 12,14 miljoen EUR negatief saldo CFO
		0,00	Vlaams Energiebedrijf (VEB) - nv	0,00	
		131,44	Vlaams Financieringsfonds voor Grond- en Woonbeleid voor Vlaams-Brabant	131,44	= 131,44 miljoen EUR negatief saldo CFO

			1,94	Vlaams Fonds voor de Lastendeling (VFLD)	1,94	= 1,94 miljoen EUR negatief saldo CFO
			570,07	Vlaams Infrastructuurfonds voor Persoongebonden Aangelegenheden (VIPA)	570,07	= 177,24 miljoen EUR negatief saldo CFO + 392,83 miljoen EUR KT-gedeelte 178/9 schuld. Ziekenhuisinfrastructuurschuld wordt geboekt op 178/9 (en neemt het INR niet mee). Ziekenhuizen/Woon-zorgcentra/Gehandicaptenvoorzieningen schuld (1.159,7 miljoen EUR; 178/9) neemt het INR mee in de samenvatting.
Vlaams Instituut voor Biotechnologie (VIB) - vzw	1,25	1,25	1,25	Vlaams Instituut voor Biotechnologie (VIB) - vzw	0,00	
Vlaams Woningfonds (VWF) - cv	1.904,06	1.904,06	4.251,00	Vlaams Woningfonds (VWF) - cv	2.346,94	= 2.346,93 miljoen EUR t.o.v. S.1312
			90,95	Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding (VDAB)	90,95	= 90,95 miljoen EUR negatief saldo CFO
			0,00	Vlaamse Hogescholenraad (VLHORA)	0,00	
			0,00	Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek NV (VITO)	0,00	
			0,00	Vlaamse Interuniversitaire Raad (VLIR) - SON	0,00	
			0,54	Vlaams Landbouwinvesteringsfonds (VLIF)	0,54	Verschil kleiner dan 1 miljoen EUR.
			90,04	Vlaamse Landmaatschappij nv (VLM)	90,04	= 61,74 miljoen EUR negatief saldo CFO + 28,28 t.o.v. VG (42)
Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen (VMSW)	5.035,45	10.273,33		Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen (VMSW)	5.237,88	6.100,56 miljoen EUR t.o.v. S.1312 & 862,68 miljoen EUR R/C (178/9 & 47/48) die het INR meetelt.
			29,48	Vlaamse Milieumaatschappij (VMM)	29,48	29,48 miljoen EUR negatief saldo CFO
			0,00	Vlaamse Ombudsdienst VLOD VLOMB	0,00	
			0,95	Vlaamse Onderwijsraad (VLOR)	0,95	Verschil kleiner dan 1 miljoen EUR.
			0,00	Vlaamse Participatiemaatschappij (VPM) - nv	0,00	
			114,61	Vlaamse Radio- en Televisieomroeporganisatie nv (VRT)	114,61	114,61 miljoen EUR negatief saldo VG

			0,00	Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt (VREG)	0,00	
			0,00	Vlaamse Regulator voor de Media (VRM)	0,00	
			0,00	Vlaamse Stichting voor Verkeerskunde (VSV)	0,00	
			0,00	Vlaamse Vereniging voor ICT-personeel (Vlaanderen connect.)	0,00	
Vlaamse Vervoermaatschappij - De Lijn (VVM - De Lijn)	122,18	337,21	215,03	Vlaamse Vervoermaatschappij - De Lijn (VVM - De Lijn)		= 52,87 miljoen EUR negatief saldo CFO, 82,67 miljoen EUR Tramcontractors wat het INR niet beschouwt als schuld, 80,37 miljoen EUR t.o.v. Livan (S.1312)
Volkskrediet De Toren	42,37		-42,37			Geen Jaarrekening in EMOE
Vrije Universiteit Brussel (VUB)	1,22	38,84	37,62	Vrije Universiteit Brussel (VUB)		=38,52 miljoen EUR BBL Debt Securities
Wandelaar Invest nv	27,88	27,88	0,00	Wandelaar Invest nv		
West-Vlaams Woonkrediet	0,00	23,73	23,73	West-Vlaams Woonkrediet		Geen Jaarrekening in EMOE
9.018,08			21.001,14	11.983,06		